TUNTURILATU 60 v. 4/2006

Tähdenvälejä

Kypsän iän saavuttaneen 60-vuotiaan Tunturiladun lämminhenkinen juhlaviikonloppu on historiaa monine tärkeine tapahtumineen.

Kolbmalaiset Timo Tulosmaan johdolla sekä juhlavuoden toimikunta olivat todella paneutuneet juhlatapahtumien järjestämiseen ja mielestäni onnistuneet erinomaisesti.

Aamulla, kun ensimmäiset juhlapukuiset tunturilatulaiset saapuivat, tiesin, että tämä päivä on Tunturiladun. Tuttujen tapaaminen ja välitön tunnelma poistivat pienen jännityksen tunteen päivän ohjelman alkua odotellessa.

* * *

Lauantaipäivän ensimmäisessä tapahtumassa, juhlaseminaarissa, tuttua asiaa -jokamiehenoikeutta- valotettiin mielenkiintoisesti eri suunnilta.

Kolmetuntisen käsittelyn aikana kuulijat istuivat hievahtamatta paikoillaan, joten seminaarin puolivälissä Marita Maulan vetämä taukojumppa oli tarpeellinen. Kaikki paneelin osallistujat olivat valmistelleet oman osuutensa huolella, joten oli nautinto kuunnella asiapitoisia ja asiallisia esityksiä.

Yleisön mielenkiinto oli herpaantumaton. Osansa sutjakkaasti sujuneesta paneelista oli erinomaisella ja arvovaltaisella puheenjohtajalla professori Helena Rannalla. Kiitos paneelista.

* * *

Lipun vihkimisen ja naulaamisen aikana salissa oli voimakas tunnelataus. Se alkoi Suomen lipun saapuessa saliin ja kesti pitkälle iltapäivään.

* * *

Tilaisuuden tunnelma oli juhlallinen ja pidetyt puheet olivat mielestäni erittäin hyviä. Seremoniamestari Markku Salmisen tarkkojen suunnitelmien ja ennakkovalmistelujen johdosta kaikki sujui arvokkaasti ja juhlavasti.

* * *

Lipun naulaajiksi oli kutsuttu entiset puheenjohtajat ja kunniasudet sekä Suomen Ladun ja eri susiarvojen edustajat. Arvonnan perusteella kuusi tunturikerhoa sai valita oman edustajansa naulaajiksi.

Itseoikeutettuja naulaajia olivat lipun suunnittelija ja nykyinen puheenjohtaja. Naulaajat edustivat maamme eri alueita ja sekä fyysiseltä että tunturilatulaiselta iältään nuorisosta ikäihmisiin. Lipun naulaaminen oli kunniatehtävä ja kaikki kutsutut ottivat tehtävän kiittäen vastaan.

* * *

Useissa puheissa tuli erinomaisesti esille lipun merkitys yhdistykselle ja sen jäsenille. Lari Junkkarin mieleenjäävästä vihkimispuheesta me tunturilatulaiset voimme ottaa käyttöön uuden tervehdyssanan, Ubuntu.

* * *

Saatuamme oman lipun minulle ja monelle muulle tuli sellainen tunne kuin yhdistyksenä olisimme nousseet yhtä pykälää ylemmäksi järjestökentässä ja omassa sisimmässämme.

* * *

Vuosikokouksessa ensi vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion käsittelyn jälkeen suoritetuissa henkilövalinnoissa johtokunnassa uudistivat paikkansa Sirpa Alapuranen sekä Paavo Kramsu ja uusina jäseninä valittiin Tommi Avikainen ja Timo Tulosmaa.

Kahdentoista vuoden johtokuntatyöskentelyn jälkeen Marja-Liisa Mäki ja Veijo Taavitsainen halusivat reserviin. Kuitenkin he kumpikin jatkavat vapaaehtoista toimintaansa Tunturiladun tärkeissä luottamustehtävissä, vaikkeivat enää olekaan johtokunnassa. Suuret kiitokset Malla ja Veijo yhdistyksemme hyväksi antamastanne työpanoksesta.

* * *

Vuosikokous päätti kutsua kunniasudeksi numero 6 meidän kaikkien tunteman ja arvostaman Kyösti Lamminjoen. Olet kultapunoksisen susimerkin arvoinen, Kösä. Parhaimmat onnittelut omasta ja kaikkien tunturilatulaisten puolesta.

* * *

Edustavaan valokuvanäyttelyyn tutustuminen ja onnittelujen vastaanottaminen ennen iltajuhlan alkua olivat näyttävä osa juhlapäivän viettoa.

* * *

Iltajuhlan ohjelmallisia herkkupaloja olivat Wimme Saaren esiintyminen ja Liisa Haapalaisen runot. Jokainen silmä- ja korvapari salissa oli virittäytynyt nauttimaan esityksistä eikä pettynyt odotuksessaan.

* * *

Juhlapuheessa ylijohtaja Olli Ojala luotasi jokamiehen oikeuksia alkaen niiden synnystä tämän päivän käytäntöön saakka. Sekä paneelista että illan juhlapuheesta minulle taas kerran vahvistui käsitys, että tiedon levittäminen ja jakaminen on erittäin tärkeää, jotta jokamiehen oikeuksia ja velvollisuuksia ei päästetä unohtumaan ja että niitä käytetään oikein.

* * *

Tunturilatulaisten mieltä lämmitti suuresti professori Ilkka Vuoren tuoma Suomen Ladun tervehdys. Kun tutut asiat kuuli arvovaltaiselta taholta ja vähän eri suunnalta tarkasteltuna, voi tuntea ylpeyttä siitä, että minäkin kuulun tähän joukkoon.

* * *

Ansioituneitten tunturilatulaisten palkitseminen oli myös yksi juhlan kohokohdista, jossa jaettiin sekä Tunturiladun omat että Suomen Ladun myöntämät huomionosoitukset. Kiitokset työstänne ja lämpimät onnittelut jokaisella omasta ja Tunturiladun puolesta

* * *

Iltajuhlassa oli vapautunut ja iloinen olo, jota siivitti Pertti Keihään orkesterin soittama ja maestro Pertin esittämä onnitteluvalssi.

* * *

Sunnuntaina Messukylän vanhassa kivikirkossa aamuhartaus, jonka Lari Junkkari piti, oli tunturilatulainen hetki, johon sopi erinomaisesta Wimme Saaren esittämät virret saamen kielellä. Kun loppujoiun tunnelman antoi soljua sisimpäänsä, tuntui kuin olisi ollut tunturimaisemassa.

* * *

Tunturiladun toiminnan uusi vuosikymmen on alkanut, mihin sopivat Sirpan pitämän lippupuheen viimeisen kappaleen sanat hieman mukaellen.

Tunturiladussa toimivat henkilöt ja aikakauden haasteet tulevat vaihtumaan, mutta Tunturiladun aate on ja pysyy kooten yhteen samanhenkisiä ihmisiä.

Hyvää Joulua
Raimo

Ps. Tässä lehdessä keskitytään omaan juhlaisaan viikonloppuumme, joten helmikuun lehteä varten moni mainio juttu jäi varastoon.

Helpotusta jäsentietojen ylläpitoon

Tunturilatu on siirtynyt käyttämään Väestörekisterikeskuksen (VRK) palvelua jäsentietojen muutoksissa. Alla lueteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta jäsenen ei enää tarvitse ilmoittaa nimen- tai osoitteenmuutosta Tunturiladulle eikä kerholle, mutta Suomen Ladun toimistoon Latua ja Polkua varten kyllä. Nettisivuilla (www.suomenlatu.fi) on tätä varten valmis lomake. Jäsensihteeri Marita Lassilan puhelinnumero on 09-4159 1116.

Tietojasi ei automaattisesti muuteta, mikäli
1. olet kieltänyt tietojesi luovutuksen
2. muutto-osoitteesi on tilapäinen
3. muutat laitokseen tai
4. muutat ulkomaille

Ilmoita näissä tapauksissa muuttuneet tiedot Tunturiladullekin jäsensihteeri Pirjo Sinilehdolle puh. 040-7631109 tai pirjo.sinilehto@kolumbus.fi .

VRKn käyttö säästää paljon työtä vuoden mittaan, sillä päivitykset tehdään koneellisesti pankin jäsenmaksujärjestelmässä. Tehdyistä muutoksista saamme tulosteet. Lisäksi tiedot pysyvät lähes automaattisesti ajan tasalla. Kauppatavaraa ei meidän osoitteistomme vastedeskään ole eikä tietoja luovuteta ulkopuolisille.

Johtokunta ja toimihenkilöt 2007

Johtokunta

Raimo Pahkala, puheenjohtaja, Okta, Honkakatu 10, 87100 KAJAANI, raimo.pahkala@nic.fi, (08) 637 009, 040 839 6638

Sirpa Alapuranen, varapuheenjohtaja, kerhoasiainhoitaja, Kavtsi, Vallikatu 5–7 A 4, 02650 ESPOO, sirpa.alapuranen@luukku.com, (09) 298 9881, 040 860 5148

Tommi Avikainen, Ovtsi, Paatsamankuja 5 H 46, 36220 Kangasala, tommia1@dnainternet.net

Paavo Kramsu, Logi, Laukslähteenkatu 6 A 23, 20740 TURKU, paavo.kramsu@luukku.com, (02) 236 3369, 040 706 2764

Tapani Ilvonen, Kumpe, Kalevankatu 22 as. 5, 45100 KOUVOLA, stalo@suomi24.fi, 0400 158 256

Markku Salminen, Kuokte, Vuoritie 24, 04400 JÄRVENPÄÄ, markku.a.salminen@netti.fi, (09) 291 9916 k, (09) 2719 2458 t, 040 548 4600

Lea Sarkeala, Njeallje, Pirtinranta 2 C, 78200 VARKAUS, lea.sarkeala1@luukku.com, (017) 556 9400, 0400 299 956

Hanna Sinilehto, Kolbma, Männikkötie 5 B 20, 05830 HYVINKÄÄ, hanna-mari.sinilehto@vtt.fi, 040 747 7479

Timo Tulosmaa, Kolbma, Elianderinkatu 8 C 10, 33230 TAMPERE, timo.tulosmaa@sci.fi, 040 744 0565

Toimihenkilöt

Riitta Gerlin, sihteeri, Kavtsi, Maria Jotunin tie 10 E 52, 00400 HELSINKI, iitu.gerlin@kolumbus.fi, 040 707 4598

Pekka Kallio, kämppäisäntä, Logi, Kalttassuo, 20660 LITTOINEN, pekka.kallio@hartela.fi, 050 527 2796

Marja-Liisa Mäki, taloudenhoitaja, Alppas, Torikatu 10 as 6, 13100 HÄMEENLINNA, marja-liisa.maki@pp.armas.fi, (03) 675 9061

Satu Ojala, toimitussihteeri, tiedottaja, Geatki, Karpintie 13, 32700 HUITTINEN, satu.ojala@huittistensanomalehti.fi, (02) 560 1085 t, 050 523 4844

Pirjo Sinilehto, jäsensihteeri, Kolbma, Veisunkatu 14 as 5, 33820 TAMPERE, pirjo.sinilehto@kolumbus.fi, (03) 266 2592 k, 040 763 1109

Tervehdys kavtsilaisilta, ystävät!

Casper, 10v, nauttii tauosta ruskavaelluksella

Kuten jo viimeksi kirjoitin, kolmivuotinen Suomi Päästä Päähän projekti saatiin hienoon päätökseen elokuussa. Mainittakoon tässä vielä pari tilastolukua täydennykseksi. Vaelluspäiviä oli kaikkiaan 79 eli 11 retkiviikkoa. Reitin yhteenlaskettu pituus oli 2340 km ja yhteensä eri osuuksille osallistuneet ihmiset tulivat kulkeneeksi 44300 km eli alun toista kierrosta maapallon ympäri. Kustakin osuudesta on ollut kertomus Tunturilatu-lehdessä.

Kyllä Suomessa riittää hienoja alueita kuljettavaksi. Sen saimme huomata tehdessämme Kavtsin ruskaretken Tarvantovaaran erämaa-alueelle, jossa itsekin olin aikaisemmin ollut vain talvikelillä.

Loivasti kumpuilevia tuntureita riittää silmänkantamattomiin ja maasto on helppokulkuista. Muita kulkijoita tapasimme vain pari poromiestä, joista toinen näytti meille suolla olevan karhun. Tosin otso oli niin kaukana, että me emme pystyneet erottamaan sitä edes kiikareilla. Lisäksi saimme näiltä miehiltä monta arvokasta reittivihjettä.

Vaelluksella oli mukana myös Casper, yksi nuorimmista Kavtsin viikon vaelluksille osallistuneista. Siinä meillä on tulevaisuuden retkeilijä, niin reippaasti ja iloisesti 10-vuotias nuorimies selviytyi matkasta.

Ehkäpä saamme Casperista nuorimman outasuden kunhan vaadittava ikä tulee täyteen. Saihan hän noidalta jo Lapinkasteen susiaisissa.

Syksyn viikonloppuvaelluksen teimme Birgitan polulle Lempäälään. Hienoa, että tällaisia reittejä ylläpidetään. Eiväthän useat hakkuuaukeat kovin mieltäylentäviä ole, mutta väliin mahtuu todella upeitakin osuuksia.

Pyhäinpäivän puolipitkälle marssille Porvoossa osallistui 31 ihmistä ja yksi koira, ikäeroa nuorimman ja vanhimman kävelijän välillä oli 66 vuotta. Kävelimme 20 km aurinkoisessa pakkassäässä ohuen lumipeitteen koristaessa maiseman. Kösän kaamosvaellus – ensi kertaa avotunturialueelle – on kirjoittaessani vielä tekemättä, lähtijöitä on ennätysmäärä, 19!

Itsenäisyyspäiväviikon lauantaina vietämme perinteisen pikkujoulun. Joulukuun kerhoillassa kuulemme 75 vuotta täyttävästä Lapin Sivistysseura ry:stä. Onkin sopiva ajankohta, koskapa yhdistystä ollaan lopettamassa.

Ymmärtääkseni Tunturiladulla on ollut joskus paljonkin yhteistä Sivistysseuran kanssa.

Tammikuun alussa meille kerrotaan talvisen taivaan tähdistöistä, miten ne tunnistetaan ja mitä kuvioissa on nähty.

Helmikuussa päästetään Kösä irti kertomaan mieliaiheestaan, talviretkeilyvälineistä. Mukana ovat niin pukeutumiseen, majoittumiseen kuin kulkemiseenkin tarvittavat varusteet. Maaliskuussa kevätkokouksen jälkeen kuulemme kertomuksen Islannista Laugavegurin retkeilyreitistä, joka ainakin minulle on entuudestaan täysin outo.

Talven ensimmäinen retki, perinteinen kuutamohiihto, tehdään helmikuun ensimmäisenä perjantai-iltana, juuri täydenkuun aikaan. Kohteena on Sipoonkorpi, missä ei Kavtsin retkillä ole juuri käyty ja josta ollaan puuhaamassa uutta kansallispuistoa.

Seuraava retki on lumikenkäretki Porkkalaan, sekin helmikuussa. Viikonlopun hiihtoretki Valkmusan kansallispuistoon ja pöllöretki Nuuksioon ovat maaliskuun alun retket. Talvivaellus aloitetaan pääsiäisenä ja kohteena on Muotkatunturien alue.

Kerhon syyskokouksessa hyväksytty ensi vuoden toimintasuunnitelma noudattelee entisiä linjoja. Retkiä on runsaasti, Suomi päästä päähän projektin päätyttyä alamme käydä tutustumassa Suomen kansallispuistoihin.

Järjestämme Tunturiladun kevätpäivät, mistä enemmän toisaalla. Ensi vuonna tulee kuluneeksi 35 vuotta Kavtsin perustamisesta, mikä sekin huomioidaan.

Tervetuloa osallistumaan muutkin kuin kavtsilaiset! Lisätietoa nettisivuiltamme, www.kolumbus.fi/tunturikerho.kavtsi tai kerholaisilta.

Oma kolmen vuoden rupeamani Kavtsin peräsimessä päättyy vuodenvaihteessa.

Tehtävää jatkaa Pertti Meriläinen. Pari muutakin muutosta päätettiin kerhotoimikuntaan, mutta niistä kertokoon Kavtsin kuulumisten seuraava kirjoittaja.

Hyvää joulua ja retkeilyllistä uutta vuotta!

Hannu

Saamea

Saamenkieliset paikannimet ovat kiehtova tutkimuksen kohde. Olen poiminut Sammallahden sanakirjasta sellaisia paikannimiä joiden suomenkielistä vastinetta ei aivan suoraan tule mieleen. Vai arvaatteko mikä paikka on Giehtaruohtas? Toinen nimi sille on Suomanjárga. Seutukunta on Käsivarsi.

Mearrabahta

Davvikalhotta kuulostaa jo tutulta, siis Pohjoiskalotti. Davvimearra on Pohjanmeri. Mutta Pohjanlahti on Davvemearrabahta ja Perämeri on pelkkä Mearrabahta. Nuortabadaeana on Pohjanmaa, mikä on sananmukaisesti Pohjanlahden itäpuolinen maa-alue.

- Mikähän tunturi on Bealljeduottar? No sehän on suora käännös: Korvatunturi. Samoin Bátn'duottar on Hammastunturi.

Suuria jokia: Giemajohka (Kemijoki), Ovnnesjohka (Ounasjoki), Duortnosjohka (Tornionjoki), Deatnu (Teno), Geavvu (Kevojoki), Leammi (Lemmenjoki), Fásku (Vaskojoki), Juvdujohka (Juutua) ja tietysti tutut Anárjohka (Inarijoki) ja Avvil (Ivalojoki / Ivalo).

Kaikille tuttu Luiru

Mutta Rádjeeatnu onkin vaikeammin tunnistettava eli Könkämäeno. Leahttáseatnu on Lätäseno. Helppoja tunnistaa ovat Luiru (Luiro) ja Lohttu (Lutto). Monimutkainen nimi Bácaveaijohka tarkoittaa Paatsjokea. Bievrrasjohka ja Bievrrasjávri ovat monien ihailema retkikohde Pöyrisjoki/järvi.

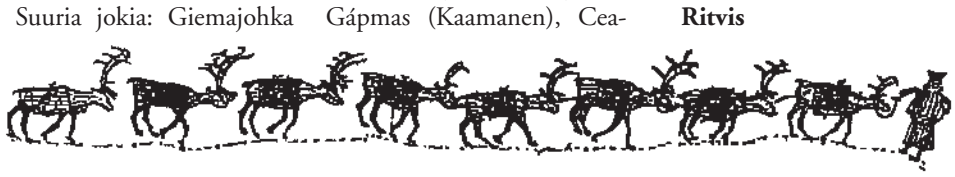
Roavenjárga (Rovaniemi), Soadegilli (Sodankylä), Vuohccu (Vuotso), Gihttel (Kittilä), Eanodat tai Enodat (Enontekiö), Heahttá (Hetta), Gilbbesjávri (Kilpisjärvi), Gápmas (Kaamanen), Ceavetjávri (Sevettijärvi), Ohcejohka (Utsjoki), Gáregasnjárga (Karigasniemi) ovat hyvinkin tunnistettavia - paitsi Ivgubahta (Skibotn eli Jyykeä). Darji on Turja, Ruija taas on Finnmárku. Beahcán on Petsamo. Gárjil on Karjala.

Ruos'sa ja Ruotta

Maiden nimistä: Ruotta on Ruotsi, mutta Ruos'sa on Venäjä. Duiska on Saksa (mikä esiintyy mm. Kirsti Palton romaaneissa *Voijaa, minun poroni* ja *Juokse nyt naalinpoika*). Suopma on tietysti Suomi. Muiden maiden nimet ovat lähellä pohjoismaisia tai kansainvälisiä nimityksiä esim. Dánmárku, Espánja, Amerihká.

Otetaan vielä yksi 'vaikea' nimi Vuovdaguoika kun se on lähellä yhtä Tunturiladun kämppää. Kyseessä on Outakoski, nimenomaan koski. Kylän nimi on Bársi tai Reisti.

Ritvis

Talvi katosi Satakunnasta

Talvi ehti olla täällä taas lyhyt ja vähäluminen. Juuri kun ladut oli saatu hiihtokuntoon ja meikätyttökin suunnittelu hiihtämään lähtöä, alkoivat vesisateet ja veivät ladut mennessään.

Kiitos kaikille vastuuhenkilöille, jotka rakensivat hienot Tunturilatumme 60-vuotisjuhlat. Ammennettavaa riitti jokaiselle osallistujalle.

Me täällä Satakunnassa jätimme omat kymppisynttärimme järjestämättä, koska arvelimme, että tunturilatulaiset keskittyvät nyt järjestön juhliin eikä aikaa olisi ehkä riittänyt kerhojuhliimme.

Niinpä siirsimme hauskanpidon susiaisiin, jotka järjestämme ensi syksynä. Pidetään Kokemäen seurakunnan leirikeskuksessa Aittakarissa sitten vaikka 11-vuotissynttärit.

Me kun olemme vielä niin nuoria, jokaiset synttäripäivät ja varsinkin juhlat ovat tärkeitä. Niinpä toivomme, että saavutte seuraamme sankalla joukolla. Paikkahan on kaikille niille tuttu, jotka osallistuivat järjestämiimme kevätpäiviin nafti kaksi vuotta sitten. Siellä monen mutkan ja kapean tien takana tapaamme lokakuun ensimmäisenä viikonloppuna.

Syyskokous on meillä pidetty eikä kovin paljoa uutta ole toimintaamme kehitelty.

Hyvän vastaanoton saavuttaneita Aikuinen-lapsi-vaelluksia jatkamme ensi kesänä. Sinne ovat tervetulleita mukaan muidenkin kerhojen aikuiset lapsineen tai lapsenlapsineen.

Aikuinen - lapsi-vaellus on oiva tapa siirtää vaelluskipinää lapsiin tai lapsenlapsiin. Ja jos ei itse ole aiemmin vaeltanut, tässä porukassa on helppo päästä juonesta kiinni. Seuraa nettisivujamme ja retkeilymuistiota jälleen ensi vuoden puolella.

Keväällä lähdemme hiihtovaellukselle Haltille 8 - 9 hengen ryhmällä. Koko porukka ei ole ihan vielä kasassa, mutta siitä kannattaa kysellä ja ottaa yhteyttä.

Kesän ohjelmaan pyrimme saamaan jatkoa melontakurssillemme. Viime kesänä meloimme yhden viikonlopun Kokemäen Sääksjärvellä. Yölaavussa ja aamu vesilintujen herättämänä oli mukava kokemus. Kurssi jatkuu alkukesästä ilmeisesti Kokemäenjoella taia Ala-Kauvatsajoella.

Heinä-elokuun vaihteessa vuoden ensimmäinen naisten vaellus tehdään tuttuihin maisemiin Kevolle. Nyt suunta otetaan Susi-Kiisalta, jonne päivävaelluksista innostuneet jäävät nauttimaan erilaisesta vaeltamisesta.

Se onkin sitten laskujeni mukaan 20. naisten vaellus kerhomme historiassa. Tässä laskussa eivät ole mukana talvivaellukset, jotka tosin ovat nekin olleet naisvaltaisia.

Syyskuussa vaellamme jälleen Lemmenjoen maisemissa, mutta haemme sinnekin uudenlaisen reitin.

Mietintämyssyssä on seniorivaellus, joka tehtäisiin Lappiin. Olisimme kiinnostuneita tietämään, saisimmeko tällaiseen väkeä mukaan. Jos olet kiinnostunut, ota yhteyttä.

Tämä vuosi paketoidaan puutojuhlassa, joka pidetään Färkin torpalla Kokemäellä 14. joulukuuta klo 18.30 alkaen. Tule mukaan ja ota pikkupaketti kainaloon.

Hyvää joulunalusaikaa

Satu

Ihmiset ja aikakaudet vaihtuvat, mutta lippu pysyy

Vihdoinkin oma lippu!

- Oma lippu on kautta aikojen ollut tärkeä niin kansakunnille, heimoille, suvuille, erilaisille yhteisöille kuin myös meille yksilöille. Lippu on yhteisön tunnus symboloiden sen aatteita ja arvomaailmaa, yhteisesti arvostettuja periaatteita, sanoi Tunturiladun varapuheenjohtaja **Sirpa Alapuranen** juhlallisen lipun vihkimistilaisuuden avaussanoissa.

- Tänä päivänä puhutaan paljon ME-hengen ja yhteisöllisyyden tärkeydestä vastakohtana pitkään vallinneelle yksilöpainotteiselle ajalle. On tehty tutkimuksia yhteisöllisyyden vaikutuksista yksilöihin ja osoitettu, miten tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin kannalta yhteisöllisyys on.

Myönteinen vaikutus

- Yhteisöllisessä yhteisössä ihmiset vaikuttavat toisiinsa myönteisellä tavalla. Yhteisöön kuuluminen ja siinä toimiminen koetaan hyvänä ja sen on todettu edistävän terveyttä ja pidentävän ikää. Tämä asia on meidän latulaisten keskuudessa kyllä helposti nähtävissä ilman suurempia tutkimuksiakin.

- Vaikka me tunturilatulaiset elämme arkipäiväämme yksilöinä hajoittuneena ympäri Suomea, niin yhteisöllisyyden tunne ja side on silti meillä vahva ja sen kokee selvästi kokoontuessamme yhteisiin tilaisuuksiimme.

- Ajatus omasta lipusta on varmaan muhinut pitkään tunturilatulaisten mielessä. Monta kertaa esimerkiksi Suomen Ladun leiripäivien avajaiskulkueessa puhuttiin siitä, miten olisi mukava kokoontua oman lipun taakse.

- Tätä ajatusta ryhdyttiin toteuttamaan huhtikuun 26. päivä vuonna 2002, jolloin Tunturiladun johtokunnan pöytäkirjaan kirjattiin pykäläksi numero 41 Lippuasia: ”Tehdään yhdistyksen lippu juhlavuodeksi 2006. Lipun suunnittelu järjestetään kilpailuna. Lipun on kuvattava Tunturilatua”.

- Tästä päivästä kului vielä reilu vuosi, ennen kuin syyskuussa 2003 Tunturilatu-lehdessä nro 3 oli kaikille jäsenille avoin kutsu suunnitella Tunturiladulle oma lippu kehotuksella ”Ajatelkaa omaa yhdistystämme, toimintaamme ja mitä haluamme ihmisille kertoa”.

Määräpäivään eli ko. vuoden loppuun mennessä oli saatu kuudelta henkilöltä yhteensä 20 erilaista ehdotusta lipuksi.

Haasteellinen tehtävä

- Tämän jälkeen alkoi johtokunnassa vaikea ja aikaa vienyt ehdotusten läpikäynti. Lopulta päädyttiin Risto Vuolle-Apialan tekemään ehdotukseen.

Koska oli myös päätetty, että lippu rekisteröidään vaakunana Suomen Heraldisessa Seurassa, niin jouduttiin myös tutustumaan meille jokaiselle tuntemattomiin heraldisiin vaatimuksiin lipun kuvion suhteen. Tarvittiinkin pari lausuntokierrosta ja useita yhteydenottoja Heraldiseen Seuraan, ennen kuin lippumme oli heraldisesti hyväksyttävissä.

- Lipusta käytiin keskustelua myös jäsenistön kanssa Tunturiladun yleisissä kokouksissa. Neljä ja puoli vuotta on näin kulunut siitä, kun hanke aloitettiin virallisesti, mutta nyt on se päivä, kun saamme vihdoin juhlistaa omaa lippuamme.

- Tämän lipun takana kulkevat ihmiset ja aikakaudet tulevat vaihtumaan, mutta tämä lippu on ja pysyy kooten yhteen samanhenkisiä ihmisiä.

Oleminen on yhteenkuulumista

Lipun luovutti suunnittelija, arkkitehti Risto Vuolle-Apiala ja vihki pastori Lari Junkkari.

- Kun mietin, mikä on minulle tärkeää ja olennaista vaelluksilla, jotka suuntautuvat Lappiin tai muualle, niin aina uudelleen huomaan kahden asian nousevan päällimmäisiksi: ensinnäkin lineaarinen, kelloon sidottu aikakäsitykseni muuttuu, tavoitan ikivanhaa kokemusta sekä syklisestä että pistemäisestä aikakäsityksestä ja toiseksi pääsen kokemaan selkeästi, mitä on välittäminen ja huolenpito, sanoi pastori **Lari Junkkari** lipun vihkipuheessaan.

- Meille läheisin alkuperäiskansa ovat saamelaiset. Olen oppinut paljon heidän ajattelustaan. Arvokasta oppimista nykyajan länsimaiselle ihmiselle tarjoavat myös monet muut maapallon alkuperäiskansat. Minua on viime aikoina puhutellut eräs eteläisen Afrikan zulu-kansan ilmaus. Heidän kielessään on sana UBUNTU.

Minä olen koska sinä olet

- Sitä ei voida edes kääntää yhdessä suomalaisella sanalla, sillä niin rikas on sen sisältö. Sen merkitystä voisi ilmaista seuraavilla lauseilla: oleminen on yhteenkuulumista; minä olen koska sinä olet; minulla menee hyvin, jos sinulla menee hyvin. Oikeastaan koko sana kuvaa syvää ihmiskäsitystä: ihminen on ihminen toisten ihmisten kautta.

Lari Junkkari piti mieliinpainuvan vihkipuheen.

- Näin varmasti on. Itseymmärrykselle on välttämätöntä se, että ihminen tarkastelee itseään myös siinä peilissä, minkä muut ihmiset olemassaolollaan hänelle tarjoavat. Tunturiladun piirissä tapahtuva toiminta on vuosikymmenien aikana tarjonnut sadoille ja jälleen sadoille ihmisille mahdollisuuden sekä toteuttaa omia yksilöllisiä tarpeita että antaa omat voimansa ja taitonsa yhteiseksi hyväksi.

- Aivan niin kuin Lappi omalla erityisyydellään auttaa ihmisen sisäistä, henkistä, kasvua, aivan samalla tavalla yhdessä vaeltaminen ja yhdessä tekeminen muokkaavat meitä ihmisinä.

Lippu antaa yhteenkuuluvuuden tunteen

- Lippu on vanhastaan merkinnyt kahta asiaa: se luo identiteettiä ja se on suunnannäyttäjä. Lipun luo kokoonnutaan, se antaa yhteenkuuluvuuden tunteen, se nostaa yhteishenkeä.

Lippua myös seurataan. Tunturilatu ry:n nyt vihittävällä lipulla on nämä samat tehtävät: se kertoo keitä me olemme ja se suuntaa ajatuksiamme ja toimiamme. Tunturiladulla on edessään monia haasteita. Niin pitää ollakin ja niitä me emme itke, vaan tartumme niihin. On hyvä, että erääksi hengen nostattajaksi on nyt saatu myös lippu, joka otetaan tänään käyttöön. Olkoon se ja sen kuva silmiemme edessä jatkuvasti. UBUNTU!, sanoi Lari Junkkari.

Lipun tulee liehua kaikkialla

Lipun suunnitellut arkkitehti **Risto Vuolle-Apiala** kertoi suunnittelutyöstään näin:

- Monissa yhteisöissä lippu on toteutunut jopa ulkopuolisen tahon toimesta –ikään kuin lahjana.

- Tämä Tunturiladun lippu on toteutunut ”talon sisällä” ja jäsenistön laajalla tuella. Johtokunta ja yleiset kokoukset ovat päätyneet nyt vihittävänä oleva lipun aiheeseen, väreihin ja symboliikkaan. Tämä kaikki on vienyt aikaa ainakin kaksi vuotta.

Sininen taivas ja valkoinen hanki

- Lähtökohtana on ollut yläkentän sininen taivaan ja veden vertauskuvana, alakentässä sitten heijastuu valkoinen hanki ja talvi.

- Keskellä lippua on kulmasta kulmaan tunturiladun hihamerkistä tuttu tunturijono. Tämä sommitelma tulee siitä, että Suomen Ladun lipussa on myös samassa asennossa oleva aihe.

- Sompa alakentässä on merkkinä luonnossa liikkumisen vuosituhantisesta perinteestä.

Lipun naulaajat yhteispotretissa.

Lippu selostettavissa myös sanallisesti

- Heraldiikan säännöt ovat pohjana sommitelmalle. Lippu on myös samalla vaakunan malli ja se tulee pystyä selostamaan sanallisesti. Lippu täyttää myös nämä ehdot.

- Lippu on yhteisön tunnus ja sen tulee liehua kaikkialla siellä, missä Tunturilatu kokoontuu yhteisiin tapahtumiin. Toivon että jäsenistö on joukolla lipun takana, kun ollaan edistämässä yhteisiä tärkeitä tavoitteita ja pyrkimyksiä, sanoi Risto Vuolle-Apiala.

Monen tekijän työpanoksen summa on kiitoksen arvoinen

- Kiitän lipun suunnittelijaa **Risto Vuolle-Apialaa** onnistuneesta työstä. Suunnittelun alkuvaiheessa Risto kysyi minun kauttani johtokunnan kantaa lipun suhteen, jolloin esitin lipun suunnittelusta sellaisen toiveen,että sillä tulisi olla selkeä yhteys hihamerkkiimme, jonka käyttö oli vakiintunut ja joka oli Risto Vuolle-Apialan suunnittelema, sanoi puheenjohtaja Raimo Pahkala kiitospuheessaan.

- Suunnittelun lisäksi hän oli lipun valmistusvaiheessa määrittämässä lippuun oikeat värit, jotka ovat samat kuin muissa merkeissämme, viirissä ja pöytästandaarissa.

- Kiitän myös lippuprojektin vetäjää **Sirpa Alapurasta**, joka jaksoi kärsivällisesti etsiä heraldisen toimikunnan jäsenet ja ottaa aina uudestaan yhteyden heraldiseen toimikuntaan lipun suunnittelun ja rekisteröinnin aikana

Susimerkki nupissa

- Lipputangon nuppi on kopio susimerkistämme. Sen toteutti kiitettävällä ammattitaidolla **Akri Hirvonen**.

- Kiitos naulaajille siitä, että otitte kutsun vastaan saapua naulaamaan lippumme.

Lippurahasto karttui

- Lipun hankintaa varten perustettiin lippurahasto, jonka kautta lahjoittajat voivat onnitella juhlivaa yhdistystämme. Lippurahastoon on kertynyt lahjoituksia niin paljon, että niillä olemme voineet maksaa sekä tämän aplikoidun, sisäkäyttöön tarkoitetun lipun että ulkokäyttöön tarkoitetun lipun. Esitän suuret kiitokset jokaiselle lippurahaston kartuttajalle.

Kiitos myös niille tunturilatulaisille, jotka useammassa vuosikokouksessa ottivat kantaa lippuaiheen kehittelyyn ja vaikuttivat hyvän lopputuloksen syntymiseen.

- Liehukoon tämä lippu ja kulukoon käytössä. Herättäköön lippumme katsojissa uteliaisuutta ja kysymyksen: kenen lippu on, joilloin voimme vastata: Se on Tunturiladun lippu, sanoi Raimo Pahkala.

Lippu numero 1385

- Otan vastaan nyt vihityn Tunturiladun lipun, jonka symboliikka kuvastaa yhdistyksen toimintatapaa ja -paikkaa, sanoi Tunturiladun puheenjohtaja Raimo Pahkala lippua vastaanottaessaan.

- Tiedän, että jo lipun suunnittelun käsittelyvaiheessa jäsenistömme on ottanut lipun omakseen ja uskon , että vuosien kuluessa tunne lippuamme kohtaan syvenee.

Me tunturilatulaiset voimme olla ylpeitä lipustamme, joka liehukoon ylväänä kaikissa tärkeimmissä tilaisuuksissamme.

Lipun otti vastaan Raimo Pahkala, airueina Salla Taavitsainen ja Tuomas Lahtinen.

Vaakunaselitys

Siniseen ja hopeaan vastalohkoisesti jaetussa kilvessä kuusi korosta nousevaa punaista yläreunaltaan kultapäärmeistä kolmiohammasta ja sininen sompa. Rekisteröintinumero on 1385.

Teille, jotka teitte 60 -vuotiaan Tunturiladun juhlaviikonlopusta todellisen juhlan.

KIITOS

Seminaarin puheenjohtaja, alustusten pitäjät ja yleisö.
Tunturiladun lipun suunnitteluun ja tekemiseen sekä vihkimiseen osallistuneet, naulaajat, vihkijä sekä lippupuheen ja luovutuspuheen pitäjät.
*Lippuseremonian suunnittelija ja johtaja **Markku Salminen** sekä airueet ja Suomen Lipun kantaja.*
Lippurahaston kartuttajat.
*Lipun suunnittelukilpailun ja lipun rekisteröinnin järjestäjä **Sirpa Alapuranen.***
*Vuosikokouksen puheenjohtaja **Väinö Martikainen** ja kokousyleisö.*
*Valokuvanäyttelyyn kuvien valitsija ja näyttelyn rakentaja **Marko Kaleva.***
*Iltajuhlassa puhuneet **Ilkka Vuori** ja **Olli Ojala** sekä esiintyneet **Wimme Saari, Liisa Haapalainen, Kolbma-trio** ja **Pertti Keihäs** orkestereineen, lisäksi kaikki onnitteluterveh dyksen tuoneet mm. Suomen Ladun **Tuomo Jantunen** ja **Matti Hirvonen.***
Iltajuhlaan osallistuneet.
*Aamuhartauden tunnelman tekijät **Lari Junkkari** ja **Wimme Saari.***
*Kaiken edellä olevan suunnittelija ja järjestäjä **Timo Tulosmaa** apunaan **Iitu Gerlin, Markku Salminen, Sirkka-Liisa Vuori** ja **kolbmalaiset.***

ONNITTELUT

***Kunniasusi Kyösti Lamminjoki** ja muut huomionosoitusten saajat.*
Tunturilatu ry:n johtokunnan puolesta
Raimo Pahkala

Meillä on hyvä jokamiehenoikeus

- Jos metsänomistajalla on metsissään erityisiä virkistys- arvoja, voitaisiin alueella käydä virkistysarvokauppaa, totesi Markku Tornberg puheessaan.

- Jokamiehenoikeuksien kaventaminen/ muuttami- nen maksullisiksi on suomalaisuuteen liittyvien kansalaisoikeuksien kaventamista, sanoi Pekka Tyllilä.

Panelisteja oikealta: komisario Erkki Alanen, johtaja Markku Tornberg MTK:sta ja puheenjohtaja Anna-Mari Martikainen Hämeen Partiolaisista.

Tunturiladun juhlaseminaarin teemana oli tahallisen provosoiva "Pitääkö jokamiehenoikeuksista maksaa?". Seminaarin kymmenpäinen asiantuntijakaarti oli selkeästi sitä mieltä, että meillä on hyvä systeemi nykyisellään. Hienosäätöjä, valistusta, liikkumisen vastuullisuutta tarvitaan mutta maksuja ei.

Tunturilatu kiittää seminaarin rutinoidusti vetänyttä professori **Helena Rantaa** ja kaikkia osallistuneita asiantuntijoita sekä aktiivista keskustelua käynyttä yleisöä, jota oli paikalla runsaat puolentoistasataa.

Katkelmia seminaarin puheenvuoroista:

Mielipideselvitys jokamiehenoikeksista

Samuli Lehtonen, Timo Heikkinen ja Jukka Hirvonen, TKK

- Kyselystä saadun tiedon perusteella ollaan kentällä pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta jokamiehenoikeuksien toimivuuteen tyytyväisempiä, kuin mitä mediassa esitetyt kärjistyneet tapaukset antaisivat ymmärtää. Kyselyyn vastasi n. 750 vastaajaa.

- Laajemman yritystoiminnan ja suurten ryhmien organisoidun toiminnan ei katsottu kyselyyn vastaajien osalta samalla lailla itsestään selvästi kuuluvan jokamiehenoikeuksien piiriin kuin yksittäisten ihmisten satunnaisen toiminnan.

- Toiminto sinänsä ei ole merkittävää (mm. suunnistus, hiihto tai marjanpoiminta), mutta useat näkevät toisen maiden käyttämisen ansaintatarkoituksiin kyseenalaisena. Tässäkin pienimuotoinen toiminta tuntuisi maalaisjärjellä olevan rajaava tekijä, ei yrittäminen tai ohjattu toiminta sinänsä. Maaseutuelinkeinojen kannalta olisikin tärkeää pohtia millä mallilla maaseutua hyödyntävää jokamiehenoikeuksien rajapinnassa tapahtuvaa elinkeinotoimintaa voidaan edistää ottamalla huomioon sekä maattomien yrittäjien toimintamahdollisuudet sekä maanomistajien tarpeet.

- Yleisen mielipiteen voi kiteyttää niin, että perinteiset jokamiehenoikeudet ovat hyvä ja tärkeä asia, mutta siten että muistetaan myös käyttäjän velvollisuudet ja se, että haittaa ei saa aiheutua.

- Selvä enemmistö katsoi, että nykyisellään jokamiehenoikeuksien käyttö ei aiheuta yleisesti ottaen suuria ongelmia. Juuri haitattomuuden vaatimusta kuitenkin korostettiin: valtaosa metsänomistajista mutta huomattava osuus myös käyttäjistä katsoi, että toisen mailla liikuttaessa aiheutettuihin haittoihin tulisi suhtautua nykyistä tiukemmin. On kuitenkin lohdullista huomata, miten myönteisesti kaikki tutkimuksen piirissä olleet tahot suhtautuivat nykyisiin jokamiehenoikeuksiin.

Kokemuksia luontopalveluiden tuotteistamisesta

Taimi Rovanen, Villi Pohjola

- Villi Pohjola on Metsähallituksen matkailupalveluiden tarjontaan keskittynyt tulosalue, kansainvälinen erämatkojen järjestäjä, jonka juuret ovat vahvasti suomalaisessa metsäluonnossa. Toiminnan vankkoina tukijalkoina ovat puhdas metsäluonto, perinteiset luonto- ja eräharrastusmahdollisuudet Suomen parhaissa kohteissa sekä osaava yhteistyöverkosto

- Villin Pohjolan perinteisiä asiakkaita ovat suomalaiset erä- ja luontoharrastajat, joille tarjolla on n. 250 vuokrakämppää Nuuksiosta Nuorgamiin, 4 retkeilykeskusta: Kylmäluoma, Hossa, Manamansalo ja Ruunaa sekä Suomen kattavin tarjonta kalastus-, metsästys-, moottorikelkkauralupia.

- Villi Pohjola panostaa palveluissa myös kotimaisten ja kansainvälisten yritys- ja matkanjärjestäjäasiakkaiden toiveiden täyttämiseen. Löytyvät majoitus- tai kokouskohde, opastukset, ruokailut ja monipuolinen retkiohjelmisto. Palveluja tuotamme verkostoitumalla paikallisten huolella valittujen yhteistyökumppaneiden kanssa.

- Villi Kokous – kaukana paperinmausta

Villi Virkistys – yhteistyöllä tuloksiin

Villi Erä / Wild catch and game- näyttää tiet parhaille apajille

Villi VIP / Wild VIP – ja vieraasi tietää olevansa yritykselle tärkeä

Wild Wellness – kun luonto hemmottelee

Wild Study –suomalaista osaamista

Wild Dream – tarunhohtoinen elämysmatka

Maksullisuus ympäristöviranomaisen silmin

Ylitarkastaja **Pekka Tuunanen**, Ympäristöministeriö

- Jokamiehenoikeuksien peruspiirteenä on oikeuden maksuttomuus muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta (kalastus ja metsästys). Maksuttomuus on riippumaton jokamiehenoikeuksien käyttäjästä, käyttötarkoituksesta ja maanomistajasta.

- Useissa yhteyksissä esitetty ajatus jokamiehenoikeuksien muuttamisesta maksulliseksi tietyissä oloissa. Tämä on koskenut erityisesti yritystoimintaa toisen maalla. Asia on hankala monesta syystä. Maksullisuus edellyttäisi maaomistajan, kiinteistön rajojen ja jokamiehenoikeuksien käyttäjän tunnistamista.

- Maanomistajalle ei liene ole järjestettävissä poliisin valtuuksia. Edes poliisi ei saa pysäyttää ja kysyä tunnistetietoja kansalaiselta, jos siihen ei ole hyväksyttävää syytä. Maaomistajan on käytännössä melkein mahdoton puuttua jokamiehen aiheuttamaan hallinnanloukkaukseen puhumattakaan siitä, että maksuja valvottaisiin.

- Edellä olevista näkökulmista johtuen keskustelu maksullisista jokamiehenoikeuskäyttöluvista ei ole kovin hyödyllistä. Sen sijaan tulisi etsiä keinoja, joilla maaomistaja (yksityinen ja julkinen) voisi suojautua nykyistä paremmin jokamiehenoikeuksien väärinkäyttöä vastaan. Ja toisaalta käytetyimmillä kohdealueilla tulisi yhteiskunnan nykyistä sujuvammin hankkia käyttöoikeuksia, maksaa luonnonhoitokorvauksia ja rakentaa peruspalveluita virkistyskäyttöä varten.

Luontomatkailuyrittäjänä näen tämän asian näin

Yrittäjä **Pekka Tyllilä**, Hiking Travel Hit Ky

- Jokamiehenoikeuksien kaventaminen/muuttaminen maksullisiksi on suomalaisuuteen liittyvien kansalaisoikeuksien kaventamista. Jokamiehenoikeuksiin liittyvät rajaukset ovat myös merkittäviä kansanterveyteen liittyviä liikuntapoliittisia, luontomatkailuun liittyviä elinkeinopoliittisia sekä ympäristönsuojeluun liittyviä päätöksiä.

- Tutkimukset osoittavat kuinka kansan kunto rapistuu. Työkykyä joudutaan ylläpitämään erityisillä tukitoimilla (tyky toiminta). Tästä näkökulmasta lienee aika järjetöntä muuttaa tervettä luontoliikuntaa ylläpitävää jokamieskulttuuria maksulliseksi.

- Perinteisten elinkeinojen infrastruktuuri maaseudulla on muuttunut EU-Suomessa erittäin voimakkaasti. Uusia luontoon ja luontomatkailuun liittyviä elinkeinomahdollisuuksia on tuettu viime vuosina melko voimakkaasti.

- Onko järkeä toisaalta kannustaa ja tukea ja toisaalta luoda esteitä, muuttamalla jokamiesoikeuksia maksullisiksi?

- Kaikille palveluiden (loppu)kuluttajille pitää olla tasapuolinen kohtelu riippumatta siitä kuluttavatko he luontoa/luontoon liittyviä retkeilyrakenteita tms. osana kaupallista palvelua tai jokamiesretkeilijöinä.

Minkälaisia jokamiehenoikeuksia mahtuu etelä-Suomeen?

Ulkoilupäällikkö **Matti Hirvonen**, Suomen Latu:

- Jokamiehenoikeuksien merkitys: JMOt ovat luonnon virkistyskäytön ja siihen liittyvien harrastusten perusta, erottamaton osa suomalaista tapakulttuuria, maaseutumaisen elämäntavan elinehto, luontosuhteen kehittymisen avaintekijä ja luontomatkai-

Työn lomassa seminaarin puheenjohtaja, professori Helena Ranta laittoi ihmiset jumpalle.

lun vetovoimatekijä.

- Tyypillistä etelä-Suomelle: ulkoilun harrastus on lisääntynyt, JMOn varassa tapahtuvan retkeilyn määrä on vähentynyt, paljon yksityistä maanomistusta, paljon kilpailevia maankäytön muotoja, metsää, vesistöä ja jopa eräämaata riittää kaikille käyttäjäryhmille.

- Lajeja: Kävely, sauvakävely, hiihto, pyöräily, suunnitus, ratsastus, veneily, kalastus, melonta, soutu, retkiluistelu, sienestys, marjastus, linnut, kiipeily, geokätkentä/lodjaus jne.

- Lajeista noussa: Melonta, avantouinti, retkiluistelu, maastohiihto, sauvakävely ja kävely.

- Etelä-Suomen ongelmat: Laittomat kyltit varsinkin saaristossa, laittomat ”telttamökit” ulkoilusaaristossa, tarpeettoman kovat liikkumisrajoitukset joillakin luonnonsuojelulalueilla.

Tärkeätä: Oikeuksien yhteydessä puhutaan myös vastuusta ja velvollisuuksista. Pidetään JMOt jatkuvasti esillä, vaikutetaan kaavoitusprosesseihin, sovitaan pelisääntöjä, ohjataan ulkoilua reiteillä, käytetään nykyisiä oikeuksia.

Kyseessä on kansallisaarre.

Onko Lapin tuntureilla enemmän tilaa oikeuksille?

Puheenjohtaja **Hannu Maula**, Tunturikerho Kavtsi

- Jokamiehenoikeus on sellainen etuoikeus, joka on ainoastaan Suomen, Ruotsin ja Norjan luonnossa liikkuvilla.

- Lapissa on enemmän tilaa liikkua kuin etelämpänä Suomessa. Voisi siis ajatella, että Lapissa olisi enemmän oikeuksia kuin etelässä. Toisaalta pitää muistaa, että luonto kuluu siellä helpommin ja syntyneiden arpien paraneminen on hitaampaa kuin etelässä.

- Yhdessä kohdassa jokamiehenoikeudet Ylä-Lapissa poikkeavatkin retkeilijän eduksi muusta Suomesta. Metsähallitus sallii tulenteon vapaasti omistamillaan mailla kuivuneita risuja ja oksia käyttäen. Tämä oikeus pätee jopa kansallispuistojen eräämaaosissa.

- Tällä hetkellä luonnon käytön maksullisuus koskee vain sellaisia palveluja, jotka itseasiassa eivät kuulu jokamiesoikeuksien piiriin. Mikään ei velvoita maanomistajaa, oli se sitten yksityinen tai Metsähallitus, rakentamaan ja huoltamaan autiotupia, tulipaikkoja, pitkoksia tai muita kulkijaa palvelevia rakenteita. Eivätkä ne ilmaisia ole nytkään, mehän ne maksamme veroeuroillamme.

- Erilaiset rakenteet; tuvat, laavut, tulipaikat, pitkokset jne. ohjaavat ja keskittävät liikkumista alueille, joissa luonnon kuluminen voidaan hallita. Tulipaikat ja puuceet ovat myös omiaan vähentämään luonnon kulumista ja pitämään sitä siistinä. Ilmaiset, tai siis verorahoilla kustannetut autiotuvat, tulipaikat jne on syytä säilyttää ”jokamiehenoikeutena”. Paljon turhempaankin verorahoja käytetään.

- Ajatellaanpa vaikkapa retkeilyn positiivisia terveysvaikutuksia. Lapissa niillä voidaan myös työllistää monta paikallista ihmistä. Myös maksullisille lisäpalveluille; varaustuville, varauslaavuille, tulipaikoille jne on varmaan tarvetta. On hyvä jos niiden ja opastuksen avulla saadaan ulos luontoon ihmisiä, jotka eivät sinne muuten lähtisi.

Jokamiehenoikeuksien pitää olla samat kaikille ja samanlaiset koko maassa; vapaa oikeus kulkea ja tilapäisesti leiriytyä toisen maalla, oikeus kulkea, uida ja peseytyä vesistöissä sekä kulkea jäällä, onkia ja pilkkiä sekä oikeus poimia sieniä, marjoja ja rauhoittamattomia kukkia.

Nuoren luonnon suurkuluttajan mielipide

Puheenjohtaja **Anna-Mari Martikainen**, Hämeen Partiolaiset ry:

- Metsä on partiolaiselle paikka, jossa hän oppii ja kasvaa. Partion kasvatustavoitteiden kannalta metsässä toimimisella on kuitenkin korkeammat tavoitteet kuin se, että partiolainen osaa sytyttää nuotion – metsänomistajan luvalla tietenkin –, pakata reppuunsa oikeat varusteet yhden yön retkelle tai että partiolainen osaa määritellä pohjoissuunnan luonnonmerkkien avulla. Metsässä nimittäin oppii taitoja, joiden avulla partiolainen kasvaa pärjäämään maailmassa.

- Retkeillessään partiolainen oppii partioihanteen mukaisesti ”rakastamaan ja suojelemaan luontoa” – ihan käytännössä. Metsässä kuljetaan luonnon ehdoilla, luontoa ja muita luonnossa liikkujia kunnioitten – näinhän jokamiehenoikeuksissakin ohjataan toimimaan. Myös jokamiehenvelvollisuudet tulevat tutuiksi partioretkillä. Vanhan sanonnan mukaan partiolainen jättää retkipaikalleen vain kaksi asiaa: ei mitään ja kiitoksen metsänomistajalle. Parhaimmillaan retkeily ja luonnossa oleminen osoittaa partiolaiselle sen, että myös luonto voi rakastaa ja suojella ihmistä.

- Jotta kaikki edellä mainittu voisi toteutua, on tärkeää, että metsään meneminen ei ole partiolaisille kovin monimutkaista. Juuri tästä syystä jokamiehenoikeudet ovat meille iso asia, ne avaavat oven metsään.

- Jos retkeilystä pitäisi maksaa, se vaikuttaisi varmasti retkimaksuihin ja sitä kautta myös partiolaisten retkeilyinnostukseen. Lisäksi ”pääsymaksut” luontoon vaatisivat omat järjestelmänsä, ylläpitäjänsä ja kenties valvojansakin – byrokratia ja luonnossa liikkuminen sopivat huonosti yhteen.

Mielessäni on syntynyt ajatus, että jokamiehen oikeuksien käyttö Lapin tuntureilla on täysin tuulesta tempaistu idea – siis ei perustu mihinkään, totesi Jouko Alakorva puheessaan.

Tunturikerho Kavtsin puheenjohtajan Hannu Maulan mielestä Lapissa voisi olla enemmän oikeuksia kuin etelässä..

- Luonto ja metsä ovat siis luovuttamaton osa suomalaista partiotoimintaa ja jokamiehenoikeudet avaavat partiolaisille mahdollisuuden elää, oppia ja kasvaa ainutlaatuisessa ympäristössä. Olemme tästä mahdollisuudesta hyvin kiitollisia ja toivomme, että saamme nauttia jokamiehenoikeuksien suomista etuoikeuksista tulevaisuudessakin.

Virkistysarvokauppa ja jokamiehenoikeudet

Johtaja **Markku Tornberg,** MTK

- Kiinnostus metsien kaupalliseen virkistyskäyttöön kasvaa. Sille tarvitaan pelisäännöt. Virkistysarvokauppa on yksi aloite, jota on syytä kehittää.

Jos metsänomistajalla on metsissään erityisiä virkistysarvoja, voitaisiin alueella käydä virkistysarvokauppaa. Kunta, virkistysalueyhdistys ja mikseipä myös valtio voisivat maanomistajan niin halutessa ostaa määräajaksi tietyltä alueelta virkistysarvoja yhteisesti sovittavaan hintaan. Tällaisia alueita voisivat olla esim. taajaman lähialueella virkistykseen erityisen hyvin sopivat metsät. Maanomistaja sitoutuisi määräajaksi hoitamaan metsiään niin, että ne ovat erityisen hyviä virkistäytymiseen.

- Jokamiehenoikeudella on kaksi perusedellytystä: toiminnan tulee olla tilapäistä tai satunnaista ja haitatonta. Jokamiehenoikeudet eivät oikeuta toisen maalla liiketoimintaan. Siihen vaaditaan maanomistajan lupa. Jokamiehenoikeus on ns. väistyvä oikeus. Sen perusteella ei siis voi vaatia maanomistajaa rajoittamaan lainmukaista toimintaa metsissä, esimerkiksi hakkuita ja metsänuudistamista.

Jokamiehenoikeudet joudutaan ottamaan uuteen tarkasteluun, jos metsämaalle määrätään vuotuinen kiinteistövero. Mm. luonnonmarjojen poiminta ilman lupaa olisi kohtuutonta toisen omistamalta maalta, jos kiinteistöstä – siis maapohjasta ja sillä kasvavista luonnontuotteista maksettaisiin veroa.

Arkielämän kitkakohtia

Komisario **Erkki Alanen**, Tampereen kihlakunnan poliisilaitos

- Perinteiset jokamiehenoikeudet ovat suomalaiselle niin itsestään selvyys, että harva luonnossa liikkuja tulee edes miettineeksi, miten erinomaisesta mahdollisuudesta on kysymys.

- Yhteydenottoja poliisin suuntaan tulee onneksi melko harvoin, ainakin täällä Tampereen leveysasteilla, ja monesti ristiriidat selviävät poliisilain hengessä neuvoin ja kehotuksin sovinnollisuutta edistäen, harvemmin asiat etenevät esimerkiksi rikosilmoituksen asteelle, kun puhutaan perinteisistä jokamiehenoikeuksista. Kitkakohtia, joista poliisin suuntaan otetaan yhteyttä, aiheuttavat esimerkiksi liikkuminen liian lähellä toisen pihamaata tai kulkeminen esim. viljelyksillä siten, että siitä aiheutuu vahinkoa. Näkemyseroja on toisinaan telttailun tilapäisyydestä ja usein näihin tapauksiin liittyy myös luvatonta tulentekoa ja puiden ottamista toisen metsästä sekä roskaamista. Lemmikkieläimet, erityisesti koirat, aiheuttavat ehkä eniten yhteydenottoja poliisille.

- Ehkä eniten yhteydenottoja aiheuttavat muutkin sellaiset toiminnot, joissa luonnossa kulkija pyrkii laajentamaan jokamiehenoikeuksia. Nykyisin yhä useammin maastoon tai vesille lähdetään moottorin voimin ja unohdetaan, että moottoriajoneuvolla liikkuminen maastossa edellyttää aina maanomistajan luvan.

Tulvasuojelu

Jouko Alakorva, Vuotso

- Urho Kekkosen täyttäessä 80 vuotta, saatiin jo hylätyn Koilliskairan puistosuunnitelman mukainen, nykyinen UKK-puisto monien seikkailujen jälkeen. Siellä ovat porot, pedot, turistit ja poromiehet vaellelleet hyvässä sovussa kautta vuosien.

- Mutta me tiedämme, että Lapin luonto on herkkä ja sen kasvu vähäistä ja hidasta. Porojen ja petojen määrää on jouduttu rajoittamaan. Mutta miten on turistien määrä? Kun EU:iin liittymisen myötä nämä ns. jokamiehen oikeuden käyttäjät ovat lisääntyneet monituhatkertaisiksi, ollaan tilanteessa, jossa on pakko rajoittaa myös jokamiehen oikeuksia.

- Vanhoja oikeuksia Lapinmaahan ei ole tunnustettu vielä Ruotsissakaan ja Suomessakin se on tosi vaikeaa. Mielessäni on syntynyt ajatus, että jokamiehen oikeuksien käyttö Lapin tuntureilla on täysin tuulesta tempaistu idea – siis ei perustu mihinkään. Ns. jokamiehen oikeuden sääti Mauno Ladonlukko jo 1300-luvulla. Lapin tunturit eivät kuitenkaan kuuluneet Mauno Ladonlukon hallitsemaan alueeseen. Tällä hetkellä Lapin tunturit kuuluvat Euroopan Unionin valtapiiriin Norjan Finnmarkia lukuun ottamatta. On selvää, etteivät jokamiehen oikeudet ole koskaan yltäneet Napapiirin pohjoispuolelle.

- Minulla on tämän seminaarin otsikkokysymykseen selkeä vastaus: tunturivaellus bisneksenä on täysin pois suljettu ajatus. Jo UKK-puiston runkosuunnitelmassa vuodelta 1983 puiston tärkein tehtävä on **monikulttuuristen luontoarvojen säilyttäminen.** Kaikkien Lapin suojelualueiden tehtävä on suojella Lapin herkkää luontoa markkinataloutta, siis ”bisnestä” vastaan. Sitä varten ne on tehty.

Yleisöä paikalla oli vajaa 200 henkeä. Kiitos teille kaikille.

Ylijohtaja Olli Ojala

Käyttäkää jokamiehenoikeutta hienotunteisesti

Hämeen naisten malja Tunturiladulle! Pirjo ja Hanna-Mari Sinilehto olivat pukeutuneet juhlaan kotiseutunsa pukuihin.

- Ikimuistoisista ajoista saakka Pohjoismaissa on luonnossa vallinnut jokamiehenoikeudet turvaava **yleiskäytön periaate**. Vaikka täällä meillä päin maailmaa kaikilla alueilla on nimetty omistaja, jotka on tarkoin rekisteröity, saamme kulkea ja oleskella luonnossa jokseenkin vapaasti, sanoi ylijohtaja **Olli Ojala** juhlapuheessaan, joka kuultiin Tunturiladun 60-vuotispäiviseen iltajuhlassa.

- Oman osansa tähän on tietysti sillä, että nimenomaan Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa asumme vielä keskimäärin melko harvassa. Täällä saa liikkua ja oleskella ilman henkilöllisyystodistusta tai passia maalla ja vesillä, metsässä ja ainakin talvella pellollakin eikä siitä tarvitse maksaa. Luonnon käyttö jokamiehenoikeuksin edellyttää, että emme toimillamme aiheuta haittaa emmekä häiriötä.

- Toisen omaisuutta siis saa käyttää tällä tavoin. Luonnosta saa myös ottaa sellaista, minkä ei katsota kuuluvan omaisuuteen, kuten marjoja ja sieniä. Sen sijaan riista ja suurimmaksi osaksi myös kalat kuuluvat maanomistajalle.

- Jokamiehenoikeuksien nojalla ei saa kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita, ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta, varpuja, sammalta tms. toisen maalta. Saunavihtojen tekemiseenkin on siis pyydettävä lupa.

- Toisen omistamaa aluetta ei saa ottaa haltuun, toisin sanoen omistajan hallintaa ei saa loukata. Tämä rajoittaa esimerkiksi samassa paikassa tapahtuvan telttailun kestoa ja toistumista.

Kotirauhaa 1200-luvulta

- Tärkein luonnon yleiskäytön rajoitus on **kotirauha**. Kotirauha on meillä saatettu voimaan jo 1200-luvulla, jolloin todennäköisesti Birger Jaarli määritteli kirkko-, koti-, käräjä- ja naisrauhan ja hänen poikansa Maunu Ladonlukko valalla vannoi turvaavansa valtakunnan asukkaille väkivallattoman jokapäiväisen elämän..

- Suomalaiseen elämänmuotoon kuuluvat yhtä hyvin luonnon yleiskäyttö kuin kesämökitkin. Käytännössä kesämökkikulttuuri on kaikkein pahimmin rajoittanut mahdollisuuksia luonnossa liikkumiseen ja oleskeluun jokamiehenoikeuksien nojalla, sillä kotirauha koskee myös maamme 600 000 kesämökin piha- ja kotipiiriä..

- Rajankäynti yksityisomistuksen ja luonnon yleiskäytön välillä on ajan mittaan siirtynyt, kun maanomistus vähitellen – asutussa osassa Suomea viimeistään 1700-luvulta alkaen – vakiintui. Ennen sitä ja osaksi vielä sen jälkeenkin metsästys ja kalastus eräin poikkeuksin olivat eräänlaista yleiskäyttöä.

- Olihan **eränkäynti**, pyynti, ennen maanviljelystä ja pitkään sen rinnalla ollut olennainen elämisen edellytys varsinkin syrjäseuduilla. Metsästystä ja kalastusta oli ryhdyttävä sääntelemään, kun väestö kasvoi, mutta riistaa oli saman verran tai jopa vähemmän kuin ennenkin.

Luonnonsuojelualue poikkeuksena

- Maan ja veden omistamisen näkökulmasta luonnon **yleiskäyttöoikeus rajoittaa selkeästi omistamista.** Tämä koskee myös yhteiskunnan omistamia alueita. Kuka tai mikä yhteisö omistaja on, ei vaikuta millään tavoin luonnon yleiskäyttöön.

- Mutta on alueita, missä yleiskäyttöä on voitu rajoittaa, jopa kieltää se kokonaan. **Luonnonsuojelualueilla**, joiden käyttö perustuu lainvoimaisiin päätöksiin, voidaan rajoittaa leiriytymistä ja kulkemistakin.

- **Kaavoituksessa** säädellään alueiden käyttö sangen yksityiskohtaisesti. Käsitykseni on, että jos virkistysalueella halutaan rajoittaa tai ohjata leiriytymistä tai liikkumista, tästä on laadittava kaavoitusmääräys asianmukaisessa järjestyksessä. Viranomaispäätöksin voidaan myös kumota oikeus luonnon yleiskäyttöön vaara-alueilla, jollaisia ovat esimerkiksi puolustusvoimien monet harjoitus- ja varsinkin ammunta-alueet.

- Kieltotauluista ei tarvitse välittää, ellei kieltoa ole antanut viranomainen.

Suoranaista lakia ei ole

- Jokamiehenoikeuksista ei ole paljonkaan säännöksiä **laissa**.

- Kun ulkoilulaki vuonna 1973 säädettiin, vähemmistöön jääneet eduskuntaryhmät yrittivät saada nämä oikeudet lakiin, mutta yritys johti vain hallitusta velvoittavaan ponteen. Siinä viitataan nimenomaan jokamiehenoikeuksien historialliseen ja yhä hyvin perusteltavissa olevaan taustaan. Jopa määritellään niiden sisältökin. Eduskunnan ratkaisu oli hyvä *consensus*, yhteinen näkemys.

- Jokamiehenoikeuksilla tarkoitetaan jokaisen Suomessa oleskelevan mahdollisuutta käyttää luontoa siitä riippumatta, kuka omistaa alueen tai on sen haltija.

- Jokamiehenoikeuksista nauttimiseen ei tarvita maanomistajan lupaa eikä siitä tarvitse maksaa. Jokamiehenoikeutta käyttämällä ei kuitenkaan saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä.

- Jokamiehenoikeudet ovat yleisesti hyväksytty maan tapa, ja ne perustuvat eri lakeihin. Jokamiehenoikeudet koskevat myös ulkomaalaisia.

Maalaisjärki ohjasi käyttäytymistä

- Ennen aikaan ihmiset oppivat pienestä pitäen, millainen luonnon yleiskäyttö on sopivaa, nimenomaan mitä tulee kotirauhan kunnioittamiseen. Terve järki, kirjaimellisesti maalaisjärki ohjasi käyttäytymistä. Mutta mistäpä nykyajan kaupunkilainen sen maalaisjärjen ottaa …..

- **Vesialueilla** jokamiehenoikeuksista on melko yksityiskohtaisesti säädetty laissa, pääasiassa vesilaissa.

- Jokaisella on oikeus kulkea avoimilla vesialueilla ja jäällä sekä käyttää vesialuetta tilapäisenä ankkuroimispaikkana. Alueelliset ympäristökeskukset voivat rajoittaa tai kieltää vesikulkuneuvoilla liikkumisen, jos se on tarpeen liikenteen, ympäristön sekä kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi tai yleisen virkistyskäytön taikka muun yleisen edun vuoksi.

- Vesillä liikkuja on oikeutettu käyttämään ranta-alueita lepoon ja virkistäytymiseen siellä, missä liikkuminenkin on sallittu. Maihinnousu saattaa olla kielletty muun muassa luonnonsuojelualueilla lintujen pesimisaikaan. Vaikka suoranaista kieltoa ei olisikaan, tulisi liikkumista välttää esimerkiksi lintuvesillä ja ulkosaarilla.

- Kansallispuistojen perustamisen kolmesta päätarkoituksesta yksi on **yleisen luonnonharrastuksen** edistäminen. Tämä tietenkin edellyttää, että niissä voidaan oleskella ja liikkua pääasiassa jokamiehenoikeuksien nojalla.

- Niistä ajoista, jolloin kaskikulttuuri valtasi suuren osan Suomesta, on eletty siihen, että **tulen saa tehdä** ilman erityistä lupaa tai pakottavaa syytä vain retkikeittimeen – ”maapohjasta eristettyyn laitteeseen” - sekä tulentekoon nimenomaan osoitettuun paikkaan ja silloinkin vain sopivalla säällä.

- Joitakin **uusia ongelmia** on nousemassa luonnon yleiskäytön tielle.

- Valtion kiinteistöpolitiikkaa noudattelee siinä määrin tiukasti liiketalouden vaatimuksia, että se on omiaan luonnon yleiskäytön mahdollisuuksia. Tähänhän valtionmaan siirtyminen yksityisiin käsiin lähes aina johtaa. Valtion maksuperustelain soveltaminen Metsähallituksen palveluihin ja Metsähallitukselle asetetut tulostavoitteet ovat ainakin jossain määrin jokamiehenoikeuksiin perustuvan ulkoilun etujen vastaisia.

Hämmennystä näyttää herättävän luontomatkailuyritysten tukeutuminen jokamiehenoikeuksiin, siis sellainen tilanne, että maanomistaja *A:n* aluetta käyttää tällainen yritys *B* liiketoiminnassaan.

- Lapissa meneillään oleva tavaton rakentaminen johtaa varmasti myös siihen, että monet aikaisemmin retkeilijöitä houkutelleet paikat muuttuvat kotirauhan suojaamiksi alueiksi. Jos kiista saamelaisten maanomistuksesta vie alueiden yksityistymiseen, seuraukset voivat olla vielä pahempia. Lapin maakuntakaava ja nykyiset yleiskaavat eivät ehkä pysty turvaamaan edes erämaa- eivätkä luonnonsuojelualueita. Tätä seikkaa ei toistaiseksi ole käsitelty, kun pohditaan, miten saamelaisille tehdyt vuosisataiset vääryydet olisi oikaistava.

Velvollisuuksia ei tähdennetä liikaa

- Minun on vaikea ymmärtää metsäomaisuuden mahdollisen kiinteistöveron kytkemistä jokamiehenoikeuksien tulevaisuuteen, vaikka ymmärränkin, että MTK vastustaa metsien panemista kiinteistöverolle..

- Luonnon yleiskäyttöoikeuksiin tukeutuvan ulkoilijan **velvollisuuksia** ei milloinkaan liiaksi tähdennetä. Tämä myös on hyvin tärkeä kasvatustehtävä. Kasvatuksesta olisi huolehdittava joka perheessä, kaikissa kouluissa ja kaikissa ulkoilun kanssa tavalla tai toisella tekemisissä olevissa järjestöissä.

- **Epäkohtia** ilmenee luonnon yleiskäytössä sangen harvoin. Roskaaminen sekä moottoriajoneuvojen käyttö ja pysäköinti ovat yleisimmät maanomistajalle, luonnolle ja muille ulkoilijoille haittaa aiheuttavat ilmiöt. Epäkohtiin pitäisi päästä puuttumaa. Oikeustapauksia ei kannata ajaa takaa, Kuitenkin sekä jokamiehenoikeuksiin vetoavaa, mutta niitä enemmän tai vähemmän väärin käyttävää että oikeuksiaan liioittelevaa maanomistajaa olisi ojennettava. Suomen Latu kerää Ulkoilufoorumia varten tietoja tapauksista, joissa on syntynyt ristiriitaa. Tarkoitus on pohtia niitä ja ohjeita ristiriitojen ratkaisusta nimenomaan Ulkoilufoorumissa.

- Käyttäkää jokamiehenoikeutta, ottakaa huomioon muut ulkoilijat, olkaa hienotunteisia, kunnioittakaa ihmisten kotirauhaa, älkää häiritkö elinkeinoja; ohjatkaa viisaasti lapsia ja nuoria oikeaan käyttäytymiseen luontoa ja muita ihmisiä kohtaan!

Vappu Hietala, Olli Ojala ja Ilkka Vuori kuuntelevat Wimme Saarta tarkoin.

Toiminnan painopiste ja suunta näkyvät jo nimessä

- Tunturiladun perustamispäätös tehtiin kuusikymmentä vuotta ja kaksi päivää sitten Helsingin kaupungin Puodinkylän retkeilymajassa 53 henkilön voimin. Perustavan kokouksen kutsui koolle Suomen Ladun yleissihteeri Immu Sorjonen. Perustavan kokouksen pöytäkirja on lyhyt, vain kuusi pykälää. Enempää ei tarvittu. Tehdyt päätökset ja hyväksytyt säännöt riittivät osoittamaan toiminnan suunnan, joka on säilynyt pääpiirteiltään samanlaisena jo kuusi vuosikymmentä. Painotukset vain ovat muuttuneet ajanhengen ja kehityksen vaatimusten myötä, mutta periaatteet ovat säilyneet muuttumattomina, kertoi puheenjohtaja Raimo Pahkala Tunturiladun syntyhistoriasta juhlien päätapahtumassa.

- Ei liene sattuma, että yhdistyksen nimeksi valittiin Tunturi-Latu. Nimessä tunturi -sana osoittaa toiminnan suunnan ja painopisteen - erikoistumisen tunturihiihdon edistämiseen ja tunturella käyneiden henkilöiden yhteistyön kehittämiseen. Perustettiinhan Tunturi-Latu ensin Suomen Ladun kerhona ikäänkuin jatkamaan samaa toimintaa, jota varten oli vuonna 1935 perustettu **Tunturihiihtäjien kerho.**

- Kun vuonna 1938 perustettiin koko maata kattava hiihdonedistämisjärjestö - Suomen Latu - edellä mainitun kerhon toiminta päättyi.

- Yhdistyksen nimessä latu -sana yhdistää meidät järjestöllisesti Suomen Latuun. Latu-sana osoittaa myös toimintatapaa - liikkumistarvetta. Suomen Ladun - Tunturiladun viitoittamaa valmista latua on hyvä seurata, tehdään myös uutta latua ”umpihankeen” - näytetään uusi suunta. Jos uusi suunta koetaan hyväksi - valmista latua perässähiihtäjien on helppo seurata. Muistaen kuitenkin, että uuden ladun avaamisessa pätee vanha kokemusperäinen totuus: edellämenijä määrää suunnan ja takanatulijat vauhdin.

- Tunturilatu -nimeä ei missään vaiheessa ole haluttu muuttaa, joten sen voi jo sanoa olevan iätön, vain alunperin nimessä ollut yhdysviiva vuosien kuluessa jätettiin pois ja nimi kirjoitetaan yhtenä sanana.

- Perustavassa kokouksessa valittiin ensimäiseksi puheenjohtajaksi kamreeri Bjarne Lampèn ja ennen muita valintoja johtokuntaan Suomen Ladun edustajaksi valittiin voim.opettaja E.Palmio. Sen jälkeen päästiin äänestämään. Pöytäkirjaan on kirjoitettu: Johtokunnan jäseniksi tuli valituiksi neiti Katri Eronen ja herrat K.Eräjuuri ja J.J.Leppäluoto.

- Huomattavaa on, että jo silloin ammateilla ja arvoasemilla ei ollut merkitystä, Valituista mainitaan vain sukupuoli. Tasa-arvokin sukupuolijakauman suhteen tuli huomioiduksi.

Yhteys Suomen Latuun oli selkeä, sillä aluksi Tunturi-Latu perustettiin Suomen Ladun kerhoksi.

- Pöytäkirjaan on merkitty, että virallisen kokouksen jälkeen luettiin saapuneet sähkösanomat ja suoritettiin yleinen esittely. Voim.opettaja Sorjonen esitti menestyksellä yleisen sinuttelun kerholaisten keskuudessa.

- Tämän jälkeen tyydytti maukas poronlihakeitto materialistiset pyyteet ja lopuksi koottiin kuntoa talven varalle innokkaasti tanssimalla. Olipa majaan järjestetty yöpymismahdollisuus sitä haluaville.

- Tämä pöytäkirja -merkintä on täysin tätä päivää ja tätä iltaa. Koska sinuttelu nykyään on todella yleistä, tunturilatulaisilla sen korvaa yleinen halaus. Materialistiset pyyteet saamme tyydytettyä nauttimalla illallinen. Illan lopuksi voimme koota kuntoa talven varalle tanssimalla. Onpa yöpymismahdollisuuskin järjestetty sitä haluaville, kertoi Raimo Pahkala.

Wimme Saari tulkitsee tunteella.

Tunturilatu on sillanrakentaja, joka yhdistää realismin ja magian

- On suuri ilo ja kunnia saada esittää Suomen Ladun kiitokset, onnittelut ja jatkuvan menestyksen toivotukset Tunturiladulle, sanoi Suomen Ladun neuvottelukunnan puheenjohtaja **Ilkka Vuori** onnittelupuheessaan 60-vuotisoäivien pääjuhlassa.

- Tunturilatua on helppo luonnehtia. Yhdistyksenne on **edelläkävijä ja uranuurtaja**, **ladun avaaja Lapissa**. Tunturihiihtäjien kerho perustettiin jo vuonna 1935 tuntureilla käyneiden henkilöiden yhteistyön kehittämiseksi, tunturihiihdon ja muutoinkin hiihdon, hiihtoretkeilyn ja edistämiseksi Suomessa.

- Tämän kerhon toiminta johti osaltaan valtakunnallisen järjestön, Suomen Ladun perustamiseen vuonna 1938. Tämän järjestön osana tunturien kiertäjät perustivat uudestaan oman yhdistyksen, Tunturiladun heti sodan jälkeen vuonna 1946.

- Perustavassa kokouksessa otetussa valokuvassa henkii osanottajien nuorekkuus ja innokkuus – piirteet, jotka ovat säilyneet yhdistyksen toiminnassa vaikka jäsenten keski-ikä on tuntuvasti noussut.

- Tunturilatu on ollut **sillanrakentaja**. Sen toiminnat ovat antaneet monenlaisia mahdollisuuksia yhteisten kokemusten ja tietojen vaihtoon ja yhteisten tavoitteiden hyväksi toimimiseen.

- Tunturilatu on rakentanut monia, vahvoja ja tärkeitä siltoja paitsi jäsentensä myös Etelän ihmisten ja Lapin asukkaiden välille. Kouriin tuntuvimpana ja jaloin kosketeltavimpana sillanrakennuksena Tunturiladun toiminnassa on ollut mittavien Ykin siltojen rakentaminen – vaikuttava osoitus talkootyön ja sitkeyden voimasta.

- Tunturilatulaiset eivät ole vain käyneet Lapissa, he ovat myös **välittäneet** Lapin asukkaista, kulttuurista ja Lapin luonnon säilymisestä. He ovat toimineet välittäjinä kahden kulttuurin välillä. Tällä toiminnalla on varmasti ollut laajempaakin yhteiskunnallista merkitystä saamelaisuuden tunnetuksi tekemisessä ja arvostuksen lisäämisessä lantalaisten keskuudessa.

- Tunturilatulaiset ovat olleet **rakentajia**. Turvekammeista se alkoi ja uljaiden kelokeskusten pysyttämiseen se on johtanut. Omille jäsenille nämä hankkeet ovat olleet yhteishengen luojia ja säilyttäjiä, lukemattomille Lapin kiertäjille ne ovat tarjonneet suojaa, lepoa ja tyyssijan unohtumattomille elämyksille.

- Tunturilatu ja sen jäsenet ovat olleet **kehittäjiä ja asiantuntijoita**. Monet ovat ne varusteet, välineet, keinot ja konstit, joita on kehitetty ja keksitty tunturilatulaisten toimesta ja testattu tositilanteissa. Tulokset ovat siirtyneet kaikkien käytettäviksi.

- Tunturiladun ja –latulaisten kaikki toiminta on toteutunut **talkoohengessä** arjen todellisuutta, osaamisen, yrittämisen ja uskollisuuden palkitsemista sekä Lapin maagisia perinteitä, sanoi Ilkka Vuori.

TÅHÄN RAIMOPOIKA TEKEE KUVATEKSTIN

Tunturikerhot onnittelivat kukin vuorollaan Tunturilatua. Login onnittelut toi Paavo Kramsu ja Paula Jukala.

Timo Tulosmaa Kolbmasta sai kunnian tuoda Oulun läänin maaherran Eino Siuruaisen tervehdyksen.

Tunturiladun uusi johtokunta ja toimihenkilöt. Takana vas. Markku Salminen, Paavo Kramsu, Tapani Ilvonen, Lea Sarkeala, kämppäisäntä Pekka Kallio, taloudenhoitaja Marja-Liisa Mäki, Tommi Avikainen, tiedottaja Satu Ojala ja Timo Tulosmaa, edessä Hanna-Mari Sinilehto, Airpa Alapuranen, Raimo Pahkala, jäsensihteeri Pirjo Sinilehto ja sihteeri Riitta Gerlin.

12 vuoden pesti riitti Marja-Liisalle Mäelle ja Veijo Taavitsaiselle

Timo Tulosmaa ja Tommi Avikainen uusina jäseninä johtokuntaan

Tunturiladun syyskokous oli tavanomaista juhlavampi, sillä esityslistalla oli kokousrutiinien lisäksi kunniasuden nimeäminen. Ja asioista oli päättämässä kaikkiaan 156 tunturilatulaisen joukko.

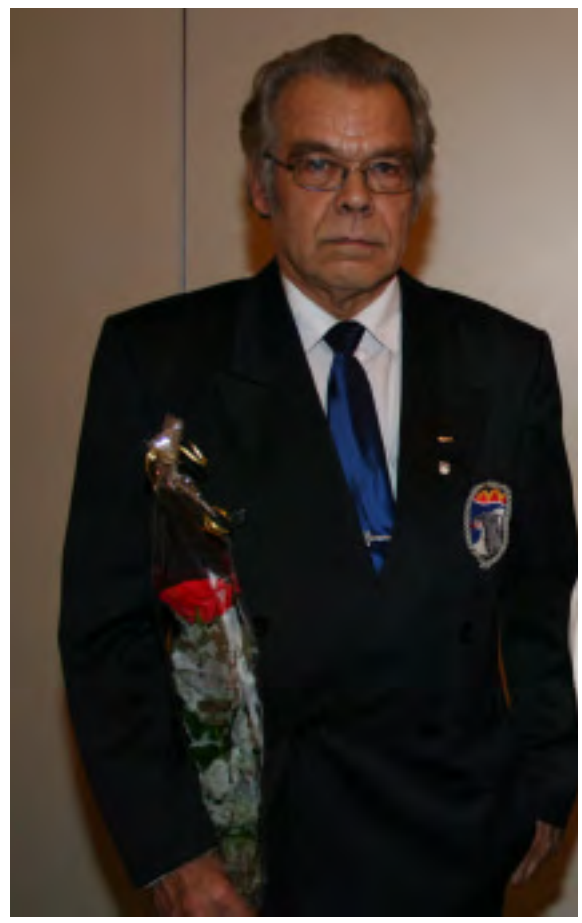
Vuosikokouksessa hyväksyttiin jäsenmaksujen korotus johtuen siitä, että Suomen Latu korotti jäsenmaksujaan. Tunturiladulla ei muutoin korotuspaineita ollut. Uudet jäsenmaksut ovat ykkösjäseneltä 23,50 euroa, perhejäsenmaksu on 37 euroa ja nuorisojäsenmaksu 12 euroa. Ainaisjäseneksi pääsee 255 eurolla.

Johtokuntaan kuusi halukasta

Toimintasuunnitelmassa palataan juhlavuoden jälkeen totutulle linjalle. Hyväksytyn toimintasuunnitelman ja talousarvion löydät sivulta 18.

Raimo Pahkala sai yksimielisesti jatkopestin puheenjohtajaksi. Johtokunnan jäsenistä sen sijaan äänestettiin, kun eruovuoroissa olleista Veijo Taavitsainen ja Marja-Liisa Mäki eivät olleet enää käytettävissä. Sen sijaan Paavo Kramsu ja Sirpa Alapuranen saivat kilpakumppaneikseen Ovtsin Tommi Avikaisesta, Tsietsan Urpo Häkkisestä, Kavtsin Hannu Maulasta ja Kolbman Timo Tulosmaasta.

Käydyssä vaalissa Tommi Avikainen sai 115 ääntä, Sirpa Alapuranen 103, Paavo Kramsu 84 ja Timo Tulosmaa 63. Ilman johtokuntapaikkaa jäivät Hannu Maula 54 ja Urpo Häkkinen 41 äänellä.

Veijo Taavitsainen on ollut johtokunnassa 12 vuotta ja halusi tehdä tilaa nuoremmilleen.

Marja-Liisa Mäki on ollut Tunturiladun johtokunnassa myös 12 vuotta. Taloudenhoitajan pestistä hän haluaisi luopua heti kun seuraaja löytyy.

Kyösti Lamminjoesta ansaitusti kunniasusi

Puheenjohtaja **Raimo Pahkalan** arvoituksellinen esitys kuudennesta kunniasudesta sai kokousväen hetkeksi mietteliääksi, mutta varsin pian kävi selville, kenestä on kyse . Ja kokousväki oli asiasta kiitollisen yksimielinen.

- Tunturiladun korkein huomionosoitus on kunniasuden arvo, mikä arvo on menneen 60 vuoden aikana myönnetty viidelle tunturilatulaiselle, kertoi Raimo.

- Susisääntöjen mukaan vuosikokous voi kutsua johtokunnan esityksestä ”latutyössä erittäin ansioituneen,” Tunturiladun johtotehtävissä tai muussa tunturiretkeilyä edistävässä tärkeässä tehtävässä toimineen Tunturiladun jäsenen.

- Johtokunnan mielestä keskuudessamme on henkilö, joka täyttää nämä vaatimukset. Tämä henkilö on edelläkävijä, varusteiden kokoilija ja kokeilija sekä kehittäjä, mm. talviteltta on nimetty hänen mukaansa.

- Pitkät talviset vaellukset ovat hänelle tutut, jolloin hän yöpyy autiotupien pihapiirin ulkopuolelle. On kerrottu, että yhden kerran tämä henkilö on nähty yöpyvän kämpässä.

- Hän on liittynyt Tunturilatuun vuonna 1969, vihitty tunturisudeksi samana vuonna, johtajasudeksi vuonna 1973 ja ikäsudeksi vuonna 1997. Tunturiladun puheenjohtajana hän toimi kahdeksan vuotta ja Suomen Ladun hallituksessa yhdeksän vuotta. Erävaelluksen SM-kilpailut ovat hänelle tutut sekä osallistumisen että järjestämisen kautta.

- Hänen työpanoksensa on ollut ja on edelleen ja on tulevaisuudessa merkittävä Tunturiladun ja Suomen Ladun eri projekteissa.

- Tunturiladun johtokunta esittää, että tämä vuosikokous kutsuu kunniasudeksi **Kyösti Lamminjoen**, päätti Raimo Esityksensä.

Taputusten tulvasta ei voinut päätellä kuin yhden asian, esitys oli hyväksytty.

Tunturiladun hopeisten mitalien onnelliset saajat Pirjo Sinilehto ja Marja-Liisa Mäki.

Susipannut luovutettiin Veijo Taavitsaiselle, Leila Auviselle ja Anja Pasaselle.

- Ensimmäinen oma puukkoni, riemuitsi Marjukka Taavitsainen susipuukostaan.

Juhlassa palkitut

Suomen Ladun mitalit:

Kultainen ansiomitali:
Jukala Paula, Turku
Hopeinen ansiomitali:
Alapuranen Sirpa, Espoo, **Häme Juhana**, Espoo, **Klemetti Yrjö**, Kajaani, **Vitikka Anja**, Kajaani.
Pronssinen ansiomitali:
Gerlin Riitta, Helsinki, **Granroth Tuula**, Vaajakoski, **Katainen Hannu**, Iisalmi, **Lehtisalo Aarno**, Huittinen, **Mariapori Kaija**, Vaasa, **Pihkasalo Saini**, Jyväskylä, **Torpo Jukka**, Jyväskylä, **Tulosmaa Timo**, Tampere, **Vainio Maire**, Peltosalmi.

Tunturiladun omat huomionosoitukset:

Hopeinen mitali:
Marja-Liisa Mäki, Hämeenlinna ja **Pirjo Sinilehto**, Tampere.
Susipannu:
Leila Auvinen, Varkaus, **Anja Pasanen**, Joensuu ja **Veijo Taavitsainen**, Kotka.
Susipuukko:
Elma Aalto, Varkaus, **Unto Flinkman**, Pieksämäki, **Juhani Greinert**, Helsinki, **Heikki Halonen**, Pirkkala, **Aarne (Akri) Hirvonen**, Turku, **Sirkka-Liisa Hirvonen**, Turku, **Pertti Keihäs**, Turku, **Paavo Kramsu**, Turku, **Heljä Laakso**, Nurmes, **Kari Loponen,** Mikkeli, **Satu Ojala**, Huittinen, **Jouko Palojoki**, Hyvinkää, **Raija Palosaari**, Kittilä, **Antero Rutanen**, Hämeenlinna, **Marjukka Taavitsainen**, Kotka, **Teuvo Väisänen**, Kajaani
Pöytästandaari:
Lasse Luoto, Huittinen.

Suomen Ladun pronssisen ansiomitalin Aarno Lehtisalon rintapieleen kiinnittää toiminnanjohtaja Tuomo Jantunen.

Ainoana kultaisen ansiomitalin sai Paula Jukala.

Hopeisella ansiomitalilla palkittiin Sirpa Alapuranen.

Suomen Ladun ja Tunturiladun huomionosoituksin palkittuja oli komea joukko.

Päätöshartaus Messukylän kirkossa oli koskettava

Pastori Lari Junkkari ja Riku Altonen toivottivat kaikki tervetulleiksi Messukylän vanhaan kirkkoon.

Wimme Saari lauloi saameksi mm. ”Päivä vain ja hetki kerrallansa”.

Lari Junkkarin retkirepusta löytyi kompassi, kartta, Haltilta tuotu kivi ja raamattu.

Ubuntu! Wimme ja Lari.

Kirkko- ja päättäjäiskahveilla riitti puhetta.

Messukylän vanha kirkko on peräisin 1500-luvulta. Se on Tampereen vanhin rakennus.

Talkoovoimat liikkeellä syksyisessä Susikyrössä

Saunatasanteen kunnostus.

Polttopuiden tekoa.

Portaiden kunnostusta.

Valttaus meneillään.

Kellarin Lecaharkot saapuivat.

Susiaistarjoilua valmistellaan.

Syksyn tunnelmissa 9. syyskuuta alkaen Tunturiladun ”talkoolomalaiset” saapuivat pienissä porukoissa Susikyrön maisemiin. Tunturiladun tunnetut talkoovoimat lähtivät liikkeelle.

Ilmassa oli rauhallista odotusta, tuttujen tervehtimistä ja itsensä esittelemistä vierailleille kasvoille. Joku urhea päätteli järkevästi ja laittoi listan tehtävistä töistä puuvajan seinälle, työt numeroitu ja selkeästi kaikkien nähtävillä. Hieman yli neljäkymmentä kohdetta hetimiten ja ennen kuin viikko oli päättynyt oli lukema jo yli seitsemänkymmentä. Vähitellen työmuoto selkiintyi.

Innokkaat kädet tarttuivat töihin ja ajatukset lensivät askareita myötäillen. Aurinko paistoi ja kaikkea ympäröi syksyn lehtien keltainen värisävy.

Tunturilatulaiset olivat aikaisemmilla käynneillä huomanneet kunnostustarpeet ja tarttuivat nyt innokkaina tilaisuuteen vaikuttaa asiaan.

Ahkeruus palkittiin vellikellon kilinällä

Ihmiset kulkivat päivien mittaan ristiin rastiin pihan poikki. Joku kanniskeli lautaa, toinen rautaromua, toinen maalipurkkia, joku työnsi kottikärryissä polttopuita, toinen laastia. Kekseliäänä joku kehitteli suoja-asun muovisesta jätesäkistä.

Ja yhtäkkiä ”vellikello” soi. Pääkokki apureineen oli keittokatoksen suojassa loihtinut makoisan keiton. Ruhtinaallista ruokapalkkaa ahertamisesta!

Päivät venyivät tahtomatta työn innostuksen myötä, jollei muuten niin marjastamaan mentiin. Löytyi puolukkaa ja vielä mustikkaakin.

Ison kämpän viileäkellari joutui remonttiin. Tilanne tutkittiin ja laskettiin mitä rakennustarvikkeita tarvittiin. Seuraavana päivänä haettiin Muoniosta tarvittavat tavarat ja kuorma-auto toi Susikyröön mm. kellarin lecaharkot.

Kellarin ilmastus parannettiin ja hyllyt uusittiin. Samoin Susi-Oskarin kellarisäilytystilat puhdistettiin, slammattiin ja hyllyt valtattiin. Jo vain tuli siistiä.

Kellarihyllyjen tekoa.

Kaikki ikkunapielet ja ovet valtattiin. Päivien mittaan kun kävi eri paikoissa huomasi miten huomaamatta jotakin oli uusittu, siistitty, huollettu, siivottu tai ylimääräistä romua poistettu.

Turvallisuus parani ja moni nurkka koheni

Siis, kukaan ei usko näkemättä, miten pajon romua kuskattiin pois Susikyröstä!

Turvallisuus parani kun kaiteet, portaat ja laituri uusittiin. Oskarin katolla taiteillen piipun peltikin korjattiin.

Ja Susikyrön polkupyörä oli ahkerassa käytössä. Ja entäs kottikärryillä ralliajo! Puukuorma lensi, onneksi puuvaraston oven kynnykselle. Eihän se puukuorma ollutkaan, vaan hiekkakuorma! Mukkelis, makkelis. Tekeville sattuu!

Päivärytmi hakeutui omiin uomiinsa ja rauhallinen aherrus täytti pihan nurkkia koko viikon. Äänekkäin oli varmaan alkuviikosta polttopuiden teko, nopea ryhmätyö pilkkoi 20 kuutiota puuta liiteriin. Purutkin hävisivät jonnekin.

Majoitus järjestyi ja jokainen löysi yöpaikan itselleen. Tosiretkeilijät nauttivat yön pimeydestä telttamajoituksessa.

Rupattelu ja laulu kiiri iltanuotion ympärillä. Ja kyllä työn lomassa tietysti luontoa tarkkailtiin. Opittiin minkälainen on sudenkorennon toukka, lehtiin kääriytynyt Vuontisjärven pohjalla.

Susikyrön suojainen piha antoi upeat puitteet talkooviikolle. Kämppäisäntä voi olla ylpeä väestään.

Teksti: Irkku

Kuvat: Terttu Civil, Sirkka-Liisa Hirvonen ja Margitta Jukantupa.

Raimo Pahkala luovutti Tunturiladun standaarin Vuontispirtin väelle Eija ja Ossi Saajolle.

Tunturiladun standaarin luovutus Juhani Keinovaaralle.

Ja mehän odotamme susiaisvieraita!

Pääkokin valtakunta.

Juhlavuoden susiaiset

Ikäsudet Toivo Haavisto, Veli Hirvonen, Ritva Loimio ja Raimo Pahkala noidan käsittelyssä.

Mikä sen parempi paikka susiaisiin on kuin Susikyrö. Talkooväki oli jo viikon kunnostanut paikkoja. Roskapuuta ja kantoja oli poltettu monta päivää ja poimittu puolukoita välillä. Keittiöväki uurasti täysteholla. Juhlat saattoivat alkaa hyvässä poutasäässä. Tunturilatulaisia oli paikalla runsaasti, osa tuli hiukan myöhemmin.

Viirin noston jälkeen Ripsi Leppälä ja Matti Reittamo soittivat yhdessä. Pääkämppä oli esiintyjien taustana ja se antoi kohtuullisesti kaikupohjaa. Raimo Pahkala puhui juohevaan tapaansa juhlaan sopivat sanat. Pääsin sitten minäkin lausumaan mietteeni Vanhasta pirtistä. Talkoolaisista koottu naiskööri lauloi ilmeikkäästi oman sanoittamansa laulun.

Pöytästandaarit luovutettiin tunturilatulaisten luottomiehelle Juhani Keinovaaralle Yli-Kyrön kylästä. Hän huolehtii teiden aurauksesta ja monesta muustakin asiasta. Toinen annettiin Vuontispirtin isäntäparille Eija ja Ossi Saatiolle. Raattaman kauppias Juhani Autto onnitteli Tunturilatua seinätaululla.

Irma Rytkölä vihittiin johtajasudeksi.

Yli 240 henkeä läsnä

Tässä hengähdettiin tovi. Kumpelaisetkin ehtivät tulla mukaan. Juhla jatkui kahvittelulla alkaen kunniavieraiden saattelusta pöytään. Vaikka kahviteltavia oli yli 240 henkilöä se sujui hämmästyttävän sutjakasti hyvän organisoinnin vuoksi. Kiitos emännät. Ilta hämärtyi.

Jousiammuntaa ja solmujen tekoa

Juhlaroihut alkoivat loimottaa susiaispaikalla ja sinne penkeille itse kukin asettui. Noita saapui asiaankuuluvan salaperäisenä ja alkoi seremonian. Nyt olikin huomattava määrä vihittäviä.

Ensiksi saapuivat ikäsusiksi vihittävät **Ritva Loimio** Ovtsista, **Toivo Haavisto** Kolbmasta, **Veli Hirvonen** Kumpesta ja **Raimo Pahkala** Oktasta. He saivat tunnuksikseen sauvan.

Johtajasudeksi vihittiin **Irma Rytkölä** Logista. Hänet valittiin seuraavana päivänä susivaliokuntaan siitä luopuvan Terttu Civillin tilalle.

Tunturisudeksi saivat vihkimyksensä **Tommi Avikainen, Kari Ihamo, Hannu Kauranen, Pirjo Kukkonen, Aila Lehtosalo, Eila Tiilikainen** ja **Martti Tiilikainen.** Heidän piti osoittaa taitonsa jousiammunnassa ennen kuin heidät hyväksyttiin rääthyyn.

Outasusiksi pyrki M**arjatta Eronen, Erkki Kaihlanen** ja **Raija Palosaari**. Heidän piti harjoitella eräs kalastukseen liittyvä solmu, jonka noita ensin opetti. Hyvin oppi meni perille ja he saivat outasuden arvon.

Vihkimysriitti sujui arvokkaasti läpi. Seuraavaksi alkoi Matti Reittamo laulattaa yleisöä.

Siinä laulettiin taas kaikki tutut lappiaiheiset laulut läpi ja muita lisäksi, koko kahden arkin moniste läpi. Tunnelma oli aito, kuten ennenkin vastaavissa tapahtumissa. Sen jälkeen juhlat jatkuivat pienemmissä piireissä. Luonto kuunteli hiljaa pahastumatta sitä ilonpitoa, mikä ei häirinnyt niitä jotka halusivat ajoissa nukkumaan.

Liisa

Outasudet 2006

		vaelluksia	huippuja
28.	Marjatta Eronen	1 kesä, 1 talvi	18
29.	Erkki Kaihlanen	8 kesä, 1 talvi	15
30.	Raija Palosaari	2 kesä, 1 talvi	23

Tunturisudet 2006

1629.	Tommi Avikainen	5 kesä, 2 talvi	53
1630.	Kari Ihamo	9 kesä, 2 talvi	33
1631.	Hannu Kauranen	13 kesä, 4 talvi	24
1632.	Pirjo Kukkonen	3 kesä, 6 talvi	23
1633.	Aila Lehtosalo	10 kesä, 10 talvi	22
1634.	Eila Tiilikainen	3 kesä, 2 talvi	22
1635.	Martti Tiilikainen	3 kesä, 2 talvi	22

Johtajasusi 2006

184. Irma Rytkölä
Harrastusnäyte: Saamelaisten noitarumpujen maailma

Ikäsudet 2006

98.	Toivo Haavisto	100.	Ritva Loimio
99.	Veli Hirvonen	101.	Raimo Pahkala

Outasudet Marjatta Eronen, Erkki Kaihlanen ja Raija Palosaari.

Tunturisusia oli komea rivistö.

Varusteiden kehittely on kunniasusi Kösän mielipuuhaa

Juhlavuoden syyskokous kutsui Kyösti ”Kösä” Lamminjoen Tunturiladun kuudenneksi kunniasudeksi. Kösän ”ansioluettelo” on pitkä ja moninainen.

Hän oli tunturikerho Kavtsin kerhotoimikunnassa 1982-1984 ja puheenjohtajana 1984-1987. Kerhon retkija koulutustoiminnan kehittäminen oli hänelle erityisen tärkeää. Hänen aikana laadittiin kerholle koulutusmateriaalia ja viikonloppuvaelluksilla opeteltiin monenlaisia retkitaitoja. Vuosikymmenten aikana hän on vetänyt Lappiin lukemattomia kerhon vaelluksia, joista monet ovat jämäköitä 2 viikon koitoksia. Viime vuosina hänen kaamosvaellukset marraskuussa ovat saaneet suuren suosion.

Kösä oli Tunturiladun johtokunnassa vuodet 1991-1992 ja puheenjohtajana 1993-2000. Koulutuksen, samoin kuin järjestötoiminnan, kehittäminen oli tällöinkin hänelle tärkeää. Hän oli laatimassa Tunturiladulle uudistettua koulutustoimintaa, johon sisältyi kesä- ja talvikurssiaineiston laatiminen, kurssien järjestäminen sekä yleiseen käyttöön tarkoitetun Perustietoja retkeilijälle-kansion valmistuminen.

Kyösti on toiminut ansiokkaasti myös Suomen Ladussa ollen sen liittohallituksen jäsenenä sekä toimien järjestön valiokunnissa. Järjestötoiminnan jälkeen hän on jatkanut talkoolaisena avustaen Suomen Latua erilaisissa projekteissa. Hänen messuihin ja jopa Helsingin rautatieasemalle suunnittelemat ja kavtsilaisten avustuksella rakentamat luontoaiheiset näyttelytilat ovat herättäneet paljon ihastusta. Suomen Ladun toimistossa on Kösän rakentamat suuret seinätaulut, joissa on Ladun ja sen yhdistysten ansio- ja kerhomerkit komeasti esillä.

Idearikkaalle ja toimeliaalle Kösälle on varusteiden kehittely ja korjaaminen mieluisaa puuhaa. Aikaa ja vaivaa säästämättä hän virittelee varusteita etsien kestäviä, käyttökelpoisia ja edullisia korjausosia niihin. Soputeltasta kehitelty talviteltta Kösäkkö on osoittautunut oivalliseksi käytössä vapauttaen retkeilijät talvella liikkumaan turvallisesti ja mukavasti kämpättömilläkin alueilla.

Kösä on myös ollut suunnittelemassa Kavtsille erinomaisen ahkiomallin ja on vuosia vetänyt ahkionrakennustalkoita. Pian taitaa Kösän talkoissa rakennettuja ahkioita olla niin paljon, että ne peräkkäin asetettuna ulottuisivat Suomineidon eteläpäästä pohjoispäähän..... Tutustuminen lasikuituhommiin innosti hänet myös järjestämään kanootinrakennustalkoot, jonka tuloksena kerhokin sai oman jämäkän inkkarinsa.

Uteliaisuus ja kiinnostus retkivarusteisiin on saanut hänet keräämään mm. retkikeittimiä ja selvittämään niiden sielunelämää. Sen ansiosta hän on vetänyt keittimen huoltokursseja. Muunkin retkivälineen hajotessa voi Kösän puoleen aina kääntyä, korjausapua löytyy. Vaelluksilla hän kaivaa tarvittaessa kunnioitusta herättävän kookkaan korjauspakin esille ja kokemusta ja mielikuvitusta käyttäen korjaa hajonneet varusteet aikaisempaa ehommaksi.

Kätevyydestä ja idearikkaudesta on paljon hyötyä hänen osallistuessaan eräkisoihin niin jalan kuin meloenkin. Erävaelluskisoissa hän on ollut järjestäjänä rastipäälliköstä kilpailujohtajaan sekä Suomen Ladun nimeämänä valvojana.

Kösä on sielunsa pohjia myöten luonto- ja retki-ihminen, jolle joka sää on retkisää. Kaupunkilainen Kösä nauttii usein aamukahvinsa asuinalueensa lähimaastoissa. Onnellisimmillaan hän lienee majoittuessaan Kösäkköönsä. Kämpät eivät hänen käytössä kulu, sillä telttaan on päästävä nautiskelemaan olostaan. Uuden vuoden toivotuksetkin ystäville saattavat tulla teltasta Nuuksion kansallispuistosta räntätuiskun keskeltä.

Kösästä löytyy myös herkempi puoli. Monet tunturilatulaiset ovat saaneet häneltä kauniita onnittelukortteja, jotka hän on sommitellut itse kuivaamistaan kukista. Hänen Lappia koskeva kirjastonsa on laaja. Hän on myös innokas isoisä, joka on opastanut lapsenlapsensa harrastuksensa pariin luonteensa mukaisesti huumorilla ja hyvää esimerkkiä antaen.

Marita Maula

Ikäsusi no 98

Toivo Haavisto

Ikäsusi Toivo Haavisto on ollut tunturikerho Kolbman jäsen lähes sen perustamisesta asti. Erilaiset matkat Lappiin ovat olleet aina hänen sydäntään lähellä. Hän on tehnyt lukemattomia erävaelluksia eri puolille Lappia, osallistunut Tunturiladun tukikohtien talkoisiin ja tutustunut saamelaiskulttuuriin niin museoissa kuin paikallisia ihmisiä tapaamalla. Aina hänen silmiinsä on tarttunut luonnon kauneus milloin kelon oksasta, milloin koivun pahkasta.

Laajemmalti hän onkin tullut tunnetuksi tunturilatulaisten keskuudessa taidokkaista saamelaiskäsitöistään. Malleja töilleen hän on hakenut pohjoismaiden saamelaismuseoista. Perinteiset tekotavat hän on opetellut kokeilemalla itse ja kyselemällä saamelaismestareilta neuvoja. Näin ovat syntyneet lukemattomat taidokkaasti tehdys kuksat. Osassa niin mallit kuin kuvioinnitkin ovat saamelaisperäisiä. Moni kuksamalli on kuitenkin itse kehitetty, luonnon muotoiluja hyväksi käyttäen ja ornamenttikuvioiden aiheet luonnosta etsien.

Muita perinnekäsitöitä edustavat niin puukot kuin noitarummutkin. Tunturiladun Susiaisissa esiintyvän noidan vyö ja puukko tuppineen ovat Topin kätten töitä. Monissa kerhoilloissa eri tunturikerhoissa Topi on käynyt esittelemässä töitään ja antamassa opastatusta saamelaiskäsityön tekemisessä.

Toivo Haavisto Lapin puvussaan Tunturiladun juhlissa.

Myös Lapin mystiikka on Topia kiehtonut. Johtajasuden harrastus näytteensäkin hän teki Lapin seidoista ja seidan palvonnasta. Topi on toiminut Kolbman kerhotoimikunnassa. Ollut Kolbman alkuajan retkitukikohdan, Latosaaren, isäntänä ja vetänyt vaelluksia Lappiin. Tunturisusi no 812 hänestä tuli vuonna 1970 ja Johtajasusi no 100 vuonna 1975.

Kolbmalaiset onnittelevat Ikäsuden ”rääthyyn” päässyttä Topia.

-Sakari-

Ikäsusi 99

Veli Hirvonen

Kumpen perustajajäsen Veli Hirvonen kutsuttiin ikäsusien kunnianarvoisaan ja arvostettun laumaan Susikyrössä Tunturiladun juhlavuonna 2006. Tunturisudeksi Veli vihittiin ja kastettiin 20 vuotta aikaisemmin - samoin Susikyrössä.

Veli on ollut toimiva tunturilatulainen yli 30 vuotta. Hän liittyi Tunturilatuun v. 1974 osallistuen jo tätä aiemmin jäsenenä Suomen Ladun rientoihin mm. jokatalviseen Tahkon Hiihtoon. Lapin kuumeen Veliin puski antoisat 60-luvulla tehdyt kalareissut Inarinjärvi - Vetsikko alueelle. Lääkkeeksi kuumeeseen kypsyi siis Tunturiladun jäsenyys .

Vuoden 1985 toukokuulla perustettiin tunturikerho Kumpe, jonka yksi perustajajäsen Veli on. Tästä hitsautui Velille pitkä rupeama Kumpen toimikunta - ja talkootyötä. Kumpen isännöimät Tunturiladun talvi - kevät- ja kesäpäivät ovat onnistuakseen saaneet Velitä tukevan työpanoksen. Samoin valtakunnalliset Kolin Erämessut ja useat Kumpelaisten omat tapahtumat ja retket ovat monelta kantilta nojanneet Velin asiantuntevaan talkooapuun.

Veli on ollut monessa mukana. Talaksen rakennustalkoot 70 - luvulla, Ykin sillan peruskorjausprojekti v. 88, Oskareiden synnytystalkoissa Veli on viihtynyt aina tukinkaadosta alkaen.... Tunturiladun kämppien remontti - ja polttopuutalkoissa on hänet nähty usein. Ja heinänteko - sehän sujuu tunturisudelta. Siihen aikaan kun Palttoon Topi haikaili apua heinäntekoon Kiisan kupeelle, heilui siellä Velikin heinämiehenä.

Veli Hirvonen saamassa oman hokkuannoksensa noidalta.

Lapin kuume on vienyt Velin oikeesti pintaa syvemmälle lappiin. Näet kullankaivuu on ollut Velin harrasteena vuodesta 1974 lähtien. Kultakuume tarttui häneen Tunturiladun valtauksella Jäkälä-Äyhkissä, ja tätä ”tautia” on Veli potenut näihin päiviin saakka milloin ankarampana ja milloin loivempana kuumeena.

Kumpelaiset ja koko latuväki onnittelevat tuoretta ikäsutta!

ES

Ritva Loimio Tunturiladun sadas ikäsusi

Ritva Loimio eli Ritvis on tunturikerho Ovtsin aktiivinen jäsen kerhon perustamisesta (1976) lähtien. Ritva Loimio on kuulunut Jyväskylän Laatuun sen ainaisjäsenenä vuodesta 1968 ja oli perustamassa tunturikerhoa Keski-Suomeen jo vuonna 1973, mikä yritys ei vielä silloin onnistunut. 1960-luvulta hän muistaa tilanteen Kiilopäältä, jonne ilmestyi ryhmä tsekkiläisiä Suomen Ladun kutsumia vieraita rautaesiripun takaa. Eks tempore Ritvis toimi ryhmälle Suomen ladun oppaana Lapissa ja myöhemmin Suomen ladun ja Tsekkoslovakian retkeilyjärjestön välisillä retkillä.

Tunturilatuun Ritvis liittyi 1981 ja on sekä tunturikerho Ovtsin että Tunturiladun ainaisjäsen. Hän on toiminut Tunturiladun saamelaistoimikunnassa vuodesta 1994 lähtien ja sen puheenjohtajana 1996-2005, jonka ajan hän toimi Tunturiladun johtokunnassa. Ovtsissa Ritvis on toiminut sihteerinä aina kun apua tarvitaan eli heti kerhon alkutaipaleella 1978-1985 ja taas jälleen v:sta 2000 lähtien, johtokunnan jäsenenä 1987-1992 ja järjesti silloin aktiivisesti mm Saamelaisten käsityönäyttelyä, edelleen 1998-2000 ja uudelleen v:sta 2004 lähtien, kuului Ovtsin emäntiin 1994-1995 ja piti Ovtsin leikekirjaa 1984-1996.

Ritvis on ollut aktiivinen talkoolainen: hän on ollut rakentamassa Pekan kammia ja Susi-Kiisan kämppää, Susi-Oskaria, Ykin siltaa ja hänellä on talkoomuistoja niin Moirishvein kammin, Susi-Talaksen kuin Ovtsin rakentaman Haristuvan useista huoltotalkoista. Hän oli jo 1980-luvulla toteuttamassa Tunturiluuta-operaatiota Pekka Kolarin vetämän ryhmän mukana Käsivarressa Porojärven kämpällä.

Ritvis on tehnyt retkiä Lappiin vuosittain aina kun on töiltään päässyt irrottautumaan. Hänellä on tuttuja eri puolilla Lappia. Hän on edelleen aktiivinen vaeltaja ja tunturisusi n:o 1471 vuodelta 1986, ja muistiin merkitsemättömät suoritukset vastaisivat johtajasusiarvoa, mutta vaatimattomuus kaunistaa toimittajan huom.).

Ritviksen käden taidot tunnetaan mm. Ovtsin myyjäispöydän neuletöistä ja muu

Ritvis kuvattuna susiaisissa.

harrastus useista kirjanäyttelyistä. Ritviksellä on laaja Saamen historian, kirjallisuuden, musiikin ja käsitöiden kokoelma. Hän etsii Saamen sanakirjasta vastauksia mitä kiperimpiin kysymyksiin. Ritvis tunnetaan kiireettömyydestään ja omasta aikataulustaan. Hän oli kävelevä tietopankki jo työpaikallaan Jyväskylän yliopiston kirjastossa, jossa hän tuli tunnetuksi ystävällisestä avuliaisuudestaan.

7.11.2006 muistiin merkinnyt SHJH

Raimo Pahkala - ikäsusi 101

Voisi melkein luulla että Raimo on syntynyt kompassi kädessä, niin usein se on hänen kädessään ollut.

Jo poikosena temmeltäessään Sotkamon Tipasojalla veljensä kanssa, hän tuli tutuksi luonnon kanssa. Vähän isompana hän liittyi partiopoikiin ja eikös vain, yöretkiä tehtiin useita Vuokatin vaaroille. Rakennettiin havuista laavu ja nuotiota poltettiin. Lupa siihen oli saatu isänniltä.

Luonto tuli entistä tutummaksi ja luonnon ehdot. Niinpä sama porukka lähti rohkeasti Kemijärven Pyhätunturille vastaanottamaan juhannusta vuonna 1951. Se oli ensimmäinen kosketus tunturreihin ja siitä alkoivat ne lukemattomat matkat ja vaellukset, rakkaus Lappiin.

Ammatinvalintakin vei sen vuoksi maanmittauslaitokselle. Vaikka työn vuoksi hän sai kulkea maastossa paljon, yksinkin, kiinnosti häntä luonto vielä vapaa-aikanakin.

Raimo toimi Kajaanin Jousiampujissa puheenjohtajana, Kajaanin Ladussa varapuheenjohtajana, hän herätteli tunturikerho Oktan henkiin ja oli sen puheenjohtajana kahteen otteeseen.

Tunturilatulaiset ovat herkistyneet luonnossa liikkuessaan tunnistamaan aina oi-

Raimon oma kommentti kuvasta: -Tyylikästä harmaata kauneutta.

kean johtajan itselleen. Kukin heistä on ollut erinomainen omalla tavallaan. Kösän jälkeen valittiin Raimo.

Olen tuntenut Raimon toistakymmentä vuotta retkien kautta. Aina hän on ollut vähäeleinen kuunteleva johtaja. Tuskin huomaa kun asiat sujuvat vain niin mukavasti. Itse hän mainostaa olevansa laiska ja delegoivansa tehtävät muille, mutta se on peitetarina. Tarkemmin katsoessa paljastuu viisas periaate: Todellinen johtaja on se joka luo eniten johtajia, oman elämänsä sankareita. Erämaassa liikkuessa niitä juuri tarvitaan ja koulitaan.

Liisa

Login lauma sai uuden Johtajasuden

Irma ”Irkku” Rytkölä vihittiin Johtajasudeksi Susikyrön 60v-juhlasusiaisissa. Tunturisudeksi hänet vihittiin samassa paikassa, kun Tunturilatu oli vasta 50-vuotias. Irkku on ollut Login aktiivijäsen vuodesta 1989, ja lähes alusta alkaen toiminut kerhon jäsensihteerinä. Hän on vetänyt myös kerhon vaelluksia.

Hänen Lapin harrastuksensa oli alkanut jo toistakymmentä vuotta aikaisemmin, ennen kuin hän liittyi Tunturilatuun. Antaa hänen itse kertoa kuinka siinä kävi**:**

” Lähdin 1977 heinäkuussa Yrjö Metsälän vetämälle vaellukselle Haltille. Se oli hyvin mieleenpainuva kokemus. Odotin erämaisempaa elämystä, mutta hienoa se oli silti.

Samana vuonna näin minulle ennestään tuntemattoman kirjailijan Yrjö Kokon kuolinilmoituksen ja siinä, runouden ystävänä, huomiotani kiinnittivät muistosanat, jotka olivat otos Kokon teoksesta Laulujoutsen. Etsin kirjan luettavakseni ja luin myös muita Yrjö Kokon kirjoja ja innostuin vielä enemmän pohjoisesta alueesta. Myös kaksi seuraavaa vaellustani suuntautuivat Käsivarteen.”

Vaelluksia Irkku on tehnyt siitä alkaen ainakin 40 kpl - kaikkina vuodenaikoina, myös kaamoksessa. Kohteina ovat olleet useimmat Suomen Lapin alueet, Ruotsissa Padjelanta, Sarek ja Kebnekaisen alue, Norjassa Jotunheimen, Reissaelva, Svaerholt ja Huippuvuoret, sekä Venäjällä Itäinen Saariselkä.

Vaellusten lisäksi Irkku viihtyy muutenkin Lapissa ja yleensä luonnossa mm. valokuvaten ja vain elämyksiä etsien. Tänä vuonna hän on ollut Lapissa ennätykselliset 11 viikkoa osallistuen mm. muutamiin Tunturiladun talkoisiin, mikä on työelämässä mukana olevalle henkilölle hyvä saavutus, joka omien sanojensa mukaan haluaa ”huilata lomilla”. Talkoissa käsillä tekeminen on kuulemma myös

mukava vastakohta ansiotyölle. Hän on nyttemmin ruvennut kiinnostumaan myös Saamen kulttuurista ja historiasta ja on aloittanut mm. saamenkielen opiskelun.

Hänen Johtajasuden harrastusnäytteensä aihe on ”Saamelaisten noitarumpujen maailma”, josta kuulemma tulee myöhemmin oma juttunsa Tunturilatu-lehteen.

Paul Pakarinen

Johtajasusien harrastus-näytteet

1994
178 Matti Reittamo Helsinki
Trangian bensiinimuunnoksen kehittäminen sekä lapinlaulujen/ Lapista kotoisin olevien laulujen tunnetuksi tekeminen

1999
181 Pekka Erämo Karhula
Käsivarren kukkivista kasveista

2000
182. Raimo Pahkala Kajaani
Vuosina 1943-45, -61 ja -86 Saariselän alueesta tehtyjen karttojen vertailu retkeilijän näkökulmasta

2004
183. Erkki (Era) Korkeila Heinola
Lappi ja eräretkeily kirjasto, Nostalgia ”vaellusrypäs”, Erävaelluksen suunnittelu ja toteutus

2006
184. Irma Rytkölä Turku
Harrastusnäyte: Saamelaisten noitarumpujen maailma

Johtajasusien harrastusnäytteiden lista on julkaistu Tunturilatu-lehdissä monessa osassa. Kuten aiheista käy ilmi, harrastusnäytteissä on selvitelty lukemattomia mielenkiintoisia asioita. Harrastusnäytteet on kokonaisuudessaan arkistoitu Tunturiladun arkistoon ja tulevissa Tunturilatu-lehdissä tullaan esittelemään mielenkiintoisimpia harrastusnäytteitä.

Komea lista odottaa jatkoa tulevilta johtajasusilta.

Luento nuotiolla.

Retkeilyn perusasiat tutuiksi

Polulla.

Ylitys.

Ruokaa nuotiolla.

Valmistautuminen.

Kolbma järjesti TL:n aineistoon perustuvan Eräretkeilyn peruskurssin menneenä syksynä. Teoriaosan pitopaikaksi saimme partiolaisten majan Kangasalan Matalajärveltä. Paikka oli hyvin erämainen ja sopi tarkoitukseen erinomaisesti. Kurssilaisia oli kaikkiaan 14. Kaikki olivat innokkaita oppimaan retkeilyn perusasioita.

Teoriaosan kurssipäivät olivat varsin tiivistä opiskelua. Koska sää oli erinomainen, osa luennoista voitiin pitää ulkona nuotiolla. Luennot käsittelivät niin retken suunnittelua ja siihen valmistautumista, kuin myös varusteita ja retkiruokia. Käytännön läheisempää oli tutustuminen rinkan pakkaamiseen ja retkeittimiin. Itse tekemällä kurssilaiset opiskelivat ensiapu- ja suunnistustaitoja.

Maasto-osa vietiin läpi retkeilemällä Laipanmaan retkeilyalueella. Kurssilaisten motivaatio oli korkealla. Vaikka säätiedot lupasivat viikonlopuksi huonoja kelejä, kaikki kurssilaiset olivat innolla mukana.

Ensimmäisenä päivänä harjoiteltiin käytännössä suunnistusta ja reitinvalintaa erilaisissa maastoissa. Valloitettiinpa yksi ”tunturikin”. Iltanuotiolla käytiin läpi kaikenlaisia retkeilyyn liittyviä taitoja ja pikku niksejä. Toinen päivä käytettiin kartanlukuharjoitteluun ja Laipanmaan komeiden maisemien ihailuun.

Retken päätöstilaisuudessa useat kurssilaisista kyselivät, että ”koskas sitten lähdetään Lappiin oikealle vaellukselle?”

Siinä on pientä haastetta kerhon päättäville elimille!

Kurssin rehtori.

Teksti: **Sakari Karri**
Kuvat: **Sakari Karri, Sirkka-Liisa Vuori**

Ensiapua.

TOIMINTA-MUISTIO

Vuosi 2007

16. - 18.3.	• Kevätpäivät Nurmijärven Kiljavanrannassa Kavtsin järjestäminä.
31.3.-7.4.	• Login kerhoviikko Susi-Kiisalla • Syyskokous ja Susiaiset Geatkin järjetäminä
14.-21.4.	• Oktan ja Kolbman yhteinen kerhoviikko Susikyrössä
21.-28.4.	• Vihttan kerhoviikko Susi-Kiisalla Kesäpäivät Tsietsan järjestäminä

Jäsenmaksut vuonna 2007

Yksilöjäsenmaksu	23,50 €
Perhejäsenmaksu	37,00 €
Nuorisojäsenmaksu	12,00 €
Ainaisjäsenmaksu	255,00 €

Jäsenmaksun korotus 1,50 ja 2,00 € johtuu Suomen Ladun jäsenmaksun korotuksesta.
Tunturikerhoihin kuuluu 2 / 3 jäsenistämme, joilla Tunturiladun jäsenmaksun lisäksi tulee kerhon jäsenmaksu, jonka suuruuden kukin kerho itse päättää.

Johtokunta

Tunturikerho Njeallje

Marraskuun pimeyttä on juhlistanut mukavasti Tunturiladun juhlatapahtuma Tampereella, johon osallistui perätä 12 kerhomme jäsentä. Juhlasusiaisiin Susikyröön kerhomme osallistui lähes 30 hengen voimin –pieneltä kerholta melkoinen ”voimannäyte” – vai mitä!

Osallistumisemme näin suurella joukolla Tunturiladun tapahtumiin tekee mahdolliseksi se, että meillä on ”oma Kari-kuljettajamme”, joka ajaa pääsäänöisesti nämä matkat – kiitos Kari meidän kaikkien puolesta siitä, että olet tehnyt mahdolliseksi mukavat yhteiset matkamme omiin ja Tunturiladun tapahtumiin.

Kerhomme syyskokous oli Kuvansin koululla Joroisten tyttöjen järjestämänä –herkkua oli tarjolla monen laista – kiitos tytöt.

Kaksikymmentäviisi kerhomme jäsentä oli paikalla päättämässä henkilövalinnoista ja tulevan vuoden toiminnoista. Huttus-Pekkakin oli mukana - tapasimme myös Tampereella – oli mukava, että jaksoit osallistua myös omaankin kokoukseemme! Taas kerran totesimme, että kerhomme vahvuus on kuukausittain tapahtuvissa kokoontumisissamme eri paikkakunnillamme.

Kerhotapahtuma ilman ”varsinaista ohjelmaa” on tullut meille niin tärkeäksi kerhoystäviemme kohtaamispaikaksi, että raaskimme siitä luopua vain kahdeksi kesäkuukaudeksi kesä - ja heinäkuuksi.

Kokouksen henkilövalinnat näette kerhotiedotteestamme, jonka yritämme saada lähtemään hyvissä ajoin ennen vuoden vaihdetta. Puheenjohtajana jatkaa Lea Sarkeala Varkaus, varapuheenjohtajana Kari Loponen Mikkeli, sihteerinä Pirjo Vainionpää Rantasalmi ja rahastonhoitajana Airi Kuitunen Mikkeli.

Seuraava tapaamisemme on 9.12. 2006 klo 12 pikkujoululounaan merkeissä Mikkelin vanhan kasarmialueen Talliravintolassa – pikkupaketti mukaan. Kerholaisten joululounaan ”omavastuu on 10 € ” – kokouksen päätöksellä kerhomme kustantaa erotuksen kerhon joululahjana *kerholaisille!*

Kevään tapahtumista keskustelimme kokouksessa – lisäehdotuksia otamme vielä vastaan pikkujoululounastapahtumassa. Kilpisjärvi houkutteli, mutta myös muita mahdollisuuksia on – miten olisi hiihtoretki Pöyriksellä? Mahdollisen yhteiskuljetuksen ja varausten takia retki on lyötävä lukkoon heti kun mahdollista. Ennakovaroituksena: ”Käskynkkälän” talkoot toukokuussa!

Kiitos tästä vuodesta - mukavaa syystalven jatkoa ja joulun odotusta sekä Hyvää Joulua Teille kaikille.

Lämpin terveisin
Lea - puheenjohtaja

Vaeltajan Lappi

On elämä muistoja tulvillaan,
niistä aika vie useimmat unholaan.
Miksi Lappi on mielessäin ainiaan?
Jospa itse sen kertoa saan.

Kun poropolkua ensi kertaa kuljin,
läpi outamaan tunturia päin,
niin tuskin silmiä hetkeksikään suljin,
karun, kiehtovan Lapinman nyt näin.
Sinitaivaskin kauaksi kaartoi,
autiuteen päättyi sen tie.
Outo maailma syleilyyn saartoi,
tuulen lailla mukaansa vie.

Se polku kuruihin, tuntureille johti,
yhä kauemmas, kauemmaksi vain.
Kun nousin korkeimman huipun
päätä kohti,
laen häipyvän pilveen nähdä sain.
Tuolla alhaalla erämaa hohtaa,
vaarat, jängät, lompolot sen.
Oman pienuuden ihminen kohtaa
ympärillä hiljaisuuden.

Miksi Lappi on mielessäin ainiaan ?
Jospa tarinaa jatkaa taas saan.:

Kun taivas tummeni ja tuiversi tuuli,
voimaa luonnon en ymmärtänyt lain
Kun myrsky yllätti ja sen raivon kuuli,
viimein suojaa jo kivikosta hain.
Kastuin, eksyin ja vaelsin harhaan
väsyin, uuvuin, palelin yön.
Mutta samalla opin sain parhaan.
Uusi päivä palkitsi työn.

Ken Lapin tuntee ja sen selkoset siellä,
kesän huumaavan, jään ja pakkasen,
hän yhä uudestaan tuntureiden tiellä
löytää mielelleen rauhan, kaipauksen.
Kairan kutsun ken ottavi vastaan,
aito luonto ystävän saa.
Lappi karusti opastaa lastaan,
polkujansa taivaltamaan.

Kirjoittaja on oululainen Pekka Auvinen johtajasusi n:o 179 vuodelta 1996.

Suunnitelmat ensi vuodeksi

Syyskokous hyväksui ensi vuoden toimittasuunnitelman. Vuosi 2007 on Tunturiladun 61. toimintakausi.

Yleistä

Tunturilatu ry:n yksi toiminnan peruspilareista, talkootyö, tulee olemaan näkyvästi esillä yhdistyksemme 61. toimikautena. Suomen Ladun leiripäivillä Kiilopäällä vastaamme yksin vaelluskilpailun järjestämisestä.

Retkeilytietous, varsinkin Tunturialueella, on ollut ja on edelleen tunturilatulainen vahvuus Suomen Ladun jäsenkentässä. Järjestämällä vaelluskilpailun saamme lisää tunnettuutta latuyhdistysten keskuudessa.

Viime kesäpäivillä pohdimme yhdessä yhdistyksen tulevaisuutta kartoittamalla nykytilanne.

Tänä toimintavuonna jatkamme työtä vahvan tulevaisuuden suunnan löytämiseksi, sillä kehittyäksemme paremmaksi ja uusia jäseniä kiinnostavaksi yhdistykseksi tarvitsemme koko ajan pieniä muutoksia ja painotuksia toiminnassamme unohtamatta kuitenkaan sääntöihimme kirjattuja perussuuntia. Oikean suuntaisten muutosten löytäminen ja ratkaisujen tekeminen tulee tapahtua vähitellen ja hallitusti.

Toinen toimintamme peruspilari on kerhojen työ retkeilyn ja liikkumisen saralla ja siinä ohessa suomalaisten asenteiden muokkaaminen terveiden elämäntapojen suuntaan.

Omilla paikkakunnillaan kerhot voivat olla esimerkkinä terveys- ja luontoliikunnan avulla ja vaikuttaa kansalaisten tapoihin, tottumuksiin ja asenteisiin kutsumalla paikkakunnan ihmiset yhteisiin tapahtumiin. Vaalimalla jokamiehen oikeuksia teemme arvokasta työtä kaikkien ihmisten hyväksi.

Järjestöorganisaatio

Johtokunta

Tunturiladun toimintaa johtaa johtokunta. Johtokunnan kokouksiin osallistuvat myös sihteeri, jäsensihteeri, taloudenhoitaja, kämppäisäntä ja tiedottaja.

Toimikunnat

Tunturiladun toimintaa omilla sektoreillaan hoitavat

· koulutustoimikunta
· kämppätoimikunta
· retkitoimikunta
· nuorisotoimikunta
· susivaliokunta
· tiedotustoimikunta
· työvaliokunta
· Lapin perinneasiainhoitaja
· kerhoasiainhoitaja

Järjestötoiminta

Jäsenille tarkoitetut yhteiset tapahtumat:

· kevätpäivät ja kevätkokous 16.–18.3.2007 Kiljavanranta, Kavtsi isännöi
· kesäpäivät 24.–26.8.2007 Marjatila Husso, Karttula, Tsietsa isännöi
· syyskokous ja susiaiset 5.–7.10.2007 Aittakari, Kokemäki, Geatki isännöi

Tunturikerho- ja muu toiminta

· kerhojen ja Tunturiladun yhteistilaisuudet
· kerhojen välinen yhteistoiminta
· kerhoviikot Lapissa
· kerhojen oma toiminta
· talkootoiminta
o Suomen Ladun jäsenkorttien postitus Tunturiladun jäsenille su 14.1.2007
o kämppien kunnostaminen
o Susi-Talaksen talkoot viikolla 31
o Susikyrön talkoot viikolla37
o muu mahdollinen talkootoiminta

Koulutustoimikunta

· TL koulutustilaisuus kerhojen toimihenkilöille la 27.1.2007 Jyväskylässä
· ”Perustietoja retkeilijälle” ja talvikurssiaineiston päivitys
· koulutustoimikunnan palsta sekä retkeilyyn liittyvät artikkelit Tunturilatu-lehdessä
· kerhojen avustaminen tarvittaessa kurssien järjestelyissä sekä mahdollisten koulutustapahtumien järjestäminen TL tilaisuuksien yhteydessä
· kerhojen koulutusvastaavien tapaaminen kesäpäivien yhteydessä
·retkenvetäjän kurssin järjestäminen

Kämppätoimikunta

· Kämppien ylläpitävää huoltoa ja kunnostustoimintaa, Susikyrön aurauksesta huolehtiminen
· Osallistutaan Kyrönperän ympäristön latujen kunnossapitokustannuksiin.
· kiinteistöjen aluemaksu on 4 €/vrk/hlö, kerhoviikolta aluemaksu on yhteensä enintään 335 €
· Aihkin vuokra on 15 €/vrk
· Kämppien varustetasoa kohennetaan tarvittaessa.

Retkitoimikunta

· Retkitoimikunta järjestää Tunturiladun retkiä
· Toimikunta auttaa vaellusten suunnittelussa ja neuvoo jäsenistöä retkiasioissa
· Toimikunta ylläpitää retkiluetteloa eri kerhojen järjestämistä yhteisretkistä ja julkaisee sen Tunturilatulehdessä.

Nuorisotoimikunta

· Tuetaan nuorison retkeilyharrastuksen kehittymistä tunturikerhojen toiminnassa.
· Edistetään lasten ja aikuisten yhteisiä tapahtumia kerhotoiminnassa.
· Toimikunta pyrkii löytämään toimintaa nuorison saamiseksi mukaan.

Susivaliokunta

· käsittelee susianomukset ja järjestää keskustelutilaisuuksia sudeksi aikoville Tunturiladun tilaisuuksissa, Suomen Ladun Leiripäivillä ja muutoin tarvittaessa sekä neuvoo sudeksi aikovia
· tekee susijärjestelmää tunnetuksi ja kiinnostavaksi
· auttaa susiaiset järjestävää kerhoa susiaisten järjestelyssä
· kirjoittaa Tunturilatu-lehteen ”Susivaliokunnan kuulumiset”-palstaa

Tiedotustoimikunta

Tiedotustoimintaa johtaa Tunturiladun tiedottaja. Toimintaan kuuluu Tunturilatu-lehti, ulkoinen ja sisäinen viestintä sekä kotisivut.

Tunturilatu-lehden ilmestymisaikataulu:

Nro	Aineisto	Painop.	Lehti jäsenillä
1.	26.1.	8.2.	13.2.
2.	25. 5.	7.6.	12. 6.
3.	15. 8.	30. 8.	4. 9.
4.	16. 11.	29. 11.	4.12.

Kotisivustoa ylläpidetään ja niiden käyttömahdollisuuksia kehitetään. Avustetaan kerhoja niiden omien sivujen perustamisessa.

Suomen Ladun leiripäivillä järjestetään Tunturiladun info.

Myyntitoiminta

· 60-vuotisjuhlatuote
· 50-vuotisjuhlakirja
· kämppäavaimet
· merkit, tarrat ja Tunturi ladun pinssi
· Eräretkeilyn perustietoja -kansio
· kämppäkortit
· Balggis-kirja

Johtokunta

Tulevat ja menevät eurot vuonna 2007

Klasu, Lauri, Antero, Varpu ja Seija ahvenen paistossa Nilijärvillä.

Tsietsa ruskaretkeili Susi-Talaksen maastossa

Matka alkoi lauantaina klo 6.00 Siilistä linja-autoasemalta. Menomatka sujui tavalliseen tapaan kahvitaukoineen ja ruokailuineen, kilometrejä kertyi 844.

Puoli seitsemältä lähdimme autoilta kimpsuinemme ja kampsuinemme, olihan se varsinainen Mannen matkue, sillä mukana oli tavaraa kylmälaukusta ulkotuliin.

Tuula ja Pertti sousivat painavimmat tarvikkeet 1,5 kilometrin päähän kämpästä. Loppumatka oli rankka, kaikilla rinkan lisäksi joku nyssäkkä ylimääräistä.

Lauri ja Kalevi olivat tulleet jo tuntia aiemmin perille ja kahvi odotti valmiina. Kaikki majoittuivat kämpän yläkertaan, kukaan ei laitellut telttaa, ainakaan vielä.

Illalla saunottiin ja suunniteltiin viikon retkiä ja ohjelmaa ja taidettiin ottaa joku lämmin rommikin kalakukon kera hauskanpidosta päätellen.

Päivä Nilijärvellä

Sunnuntaiaamu oli kaunis, eilinen automatkan aikainen sade oli muisto vain. Osa porukasta lähti Nilijärville kalaan ja me muut kävimme autoilla noutamassa loppuja tavaroita, vain Pertti jäi tupamieheksi.

Päiväkahvin jälkeen kävimme ongella Klasun kanssa, mutta koska lompolot olivat niin matalarantaisia, ei mato-onginta tuottanut mitään. Tuula ja Reijo keräsivät mustikoita yli 3 litraa. Kalamiehet olivat saaneet ahvenen ja pienen hauen.

Kaistale Inariakin näkyi

Maanantaina aurinko paisteli heti aamusta sumun hälvettyä. Lähdimme kohden Sarmitunturia klo 9.30. Maasto oli mukavan kumpuilevaa ja aivan sinisenään mustikoita.

”Turvapäällikkömme” Antero varotteli astumasta mustikoiden päälle mutta kun olisi joutunut syömään reitin auki niin perui puheensa.

Reitti oli tietenkin nousua mutta huilattiin tarpeen mukaan eikä kiirettä eikä painavia kantamuksia ollut, vain eväsreput mukana. Sarmilta näkyi Talasjärvi, samoin Akalauttapää, erottipa Kalevi kaistaleen Inariakin.

Ihailtuamme tarpeeksi jatkoimme kahden Keinokurunlampea, jonka rannalla kauniissa niemessä kahvistelimme.

Maaruska vasta aloitteli ja puut olivat vielä keltaisia, vain harva punasävyinen tunturikoivu osui silmään. Siitä huolimatta maaston kauneus, Keinokurun karut kalliot ja välillä kasvuston lehtomaisuus sekä monimuotoiset kelot antoivat silmänruokaa.

Hissukseen tarvoimme kämpälle jossa kaikille maistui pannukahvit.

Kävimme etsimässä nuotiopaikalle istuinpuita ja tekemässä tikkupullatikkuja. Tuulan kanssa koristelimme jo pikkujoulukuusenkin valmiiksi.

Ilta kului huomisen toimintaa suunnitellessa sekä saunoessa.

Keloputti ja koivuswing

Kylmän yön jälkeen harmaa, tihkuinen tiistaiaamu. Lähdimme Tuulan ja Anteron kanssa Ivaloon täydentämään varastoja. Kävimme Essolla kahvilla, kera lämpimien munkkien. Nam!

Susi-Talas open-golfkisan aloituslyönti.

Tsietsalaiset nauttivat kämppäviikostaan Susi-Kiisalla.

Kämpällä päiväkahvilla suunnittelimme strategiaa illan golfturnaukseen, Lauri oli tehnyt aamupäivällä pari oivaa mailaa, toinen keloputti ja toinen koivuswing. Pääsimme kokeilemaan mailoja ja löimme Laurin kanssa 3 alle parin!

Talas open-turnaus alkoi vaille kuusi, vastakkain Talaksen virkistys- ja raittiusseura ja Korven kepittäjät. Useiden sääntömuutosten ja ohjeistuksen jälkeen pääsimme pelaamaan.

Kisa oli melko tasaväkinen, raittiit tosin pitivät hiukka kovempaa ääntä lyöntiohjeineen ja arvailuineen lyöntivuoroista.

Yksi kulkija rinkkoineen piipahti pihassa kesken kiihkeimmän kisan. Arveli jäävänsä saunalle yöksi mutta oli häipynyt hissukseen, liekö pelästynyt golfklubilta kuuluvaa ääntä.

Illalla käytiin paistamassa makkaraa nuotiolla, Lauri tosin paistoi tikkusiikaa, mistä lie moisen saanut?

Niliselän polulla

Keskiviikkoaamuna Irma ja Pertti jäivät kämpälle ja lupasivat mennä Helliä ja Urpoa vastaan. Helli oli tervehtynyt sen verran että pääsivät vihdoin tulemaan. Kalevi suuntasi matkansa Ivaloon ja me muut lähdimme kohti Nilijärviä.

Ilma oli kaunis ja lämmin. Alemman Nilijärven rannassa lepäilimme hyvän tovin ja otimme aurinkoa. Pienen nousun jälkeen tulimme Ylemmälle Nilijärvlle ja sieltä löytyi kaunis kallioinen niemi, jossa oli nuotiopaikka.

Kahvittelun jälkeen lähdimme kiertämään Niliselkää polkua pitkin. Mustikoita ja puolukoita oli taas pitkin matkaa, ihan harmitti jättää moiset marjamaat taakse.

Metsäautotie oli hyvä kävellä ja pian ohitimme Talasvaaranlammen ja olimme kämpällä. Helli ja Urpo tulivat melkein yhtä aikaa ja kalamiehet samoin.

Eipä saalista.

Istuimme iltaa keittokatoksessa ja saunoimme tietysti.

Golfkisa jatkui

Torstaina kylmä aamu. Lähdimme Klasun kanssa viemään ylimääräisiä tavaroita autolle. Urpo antoi auton avaimet ja sieltä saatiin marjanpoimuri. Mustikoita tuli sangollinen, ne jätettiin autoon. Tullessa keräilin vielä 3 litraa puolukoita Helmille.

Muutkin olivat marjastaneet sadekuurojen välillä ja Antero käväisi Talasvaaran maisemissa.

Illan suussa oli henkilökohtainen golfkisa: kolmesta kohtaa samaan reikään kolme kierrosta. Anterohan sen voitti kun oli harjoitellut puoli päivää. Tulos 27. Kalevi ja minä jaettiin toinen sija tuloksella 31.

Saunan jälkeen oli pizzan syöntiä, tein sen kaasulla ja melko hyvin onnistui.

Illemmalla oli vielä ”kirkkokuoron” harjoitukset, lauloimme tosin muutakin kuin virsiä. Liekö saaneet yläkerrassa nukkua, Helli arveli että lauloimme myös kämpän vieraskirjan läpi.

Seuraavana aamuna veimme taas Klasun kanssa repullisen tavaroita autolle ja keräsin matkalla taas sangollisen mustikoita, siinäpä isä-Ilmarille ja äiti-Ainolle tuliaisia.

Käväisimme Nellimissä munkkikahvilla ja lataamassa puhelimia. Varpu, Antero, Irma ja Reijokin olivat siellä.

Tulomatkalla hyvästelimme Hellin ja Urpon, jotka olivat matkalla Susikyröön Susiaisiin.

Illalla paistelimme tikkupullaa Tuulan tekemästä taikinasta. Hyvää oli hillon kanssa!

Kämpälle oli päivällä tullut pari vaeltajaa, äiti ja poika, jotka jäivät yöksi. Saunan ja kahvin jälkeen itse kukin vetäytyi ylös nukkumaan, huomenna olisi kello soimassa kuudelta ja pitkä ajomatka edessä.

Repullinen muistoja

Perjantaiaamuna olimme puuronkeitossa jo kuudelta, liekö koti-ikävä herätellyt ennen kellonsoittoa. Rinkkojen pakkaukset, viimeiset siivoilut, hyvästit Susi-Talaksen maisemille ja reippaasti kohden autoja. Kotimatkalle starttasimme 8.30 ja lupasimme olla Siilissä 20.30, aika tosin heitti 10 minuuttia! Niin oli jälleen yksi Lapin viikko takana, muistoja reppu pullollaan.

Seija